

UZASADNIENIE

1. Potrzeba i cel wydania ustawy.

Terroryzm stanowi jedno z największych wyzwań w kontekście zapewnienia bezpieczeństwa zarówno z perspektywy globalnej, jak i regionalnej czy krajowej. Jako zagrożenie międzynarodowe wykracza on poza ramy tradycyjnie rozumianych konfliktów i sytuacji kryzysowych.

Wzrost poziomu zagrożenia terrorystycznego obserwowany w ostatnim okresie w szczególności w państwach Europy Zachodniej, czego przykład stanowią zamachy we Francji i Belgii, skutkuje podejmowaniem zarówno przez poszczególne państwa, jak i gremia oraz organizacje międzynarodowe, których członkiem jest Polska, starań zmierzających do zmiany przepisów, w celu wzmocnienia możliwości rozpoznawania, przeciwdziałania i zwalczania ewentualnych zagrożeń o charakterze terrorystycznym.

Wprawdzie Polska nie była dotychczas bezpośrednim celem ataku terrorystycznego, nie oznacza to jednak, że pozostaje zupełnie wolna od tego zagrożenia. Mając na uwadze udział Polski w działaniach międzynarodowej koalicji antyterrorystycznej, jak również fakt, że terytorium RP uznawane jest w materiałach rozpowszechnianych przez organizacje terrorystyczne, jako potencjalny cel ewentualnych zamachów, zasadne jest podjęcie na poziomie prawa krajowego odpowiednich działań legislacyjnych, zmierzających do poprawy bezpieczeństwa w związku z tymi zagrożeniami.

Zmienność metod wykorzystywanych przez terrorystów powoduje, że Polska musi posiadać odpowiednie instrumenty służące właściwemu rozpoznawaniu i ocenianiu zagrożeń oraz skutecznemu przeciwdziałaniu ewentualnym zdarzeniom. W przypadku ataku terrorystycznego Polska musi być przygotowana do podjęcia natychmiastowych i adekwatnych środków reagowania, a także usuwania jego skutków. Osiągnięcie tych celów wymaga zapewnienia mechanizmów współpracy wszystkich służb, organów i instytucji zaangażowanych w szeroko rozumiane działania antyterrorystyczne, jak również władz lokalnych, sektora prywatnego oraz całego społeczeństwa.

Podstawowym celem przygotowywanej regulacji jest podniesienie efektywności polskiego systemu antyterrorystycznego, a tym samym zwiększenie bezpieczeństwa wszystkich obywateli RP, poprzez:

- wzmocnienie mechanizmów koordynacji działań;
- doprecyzowanie zadań poszczególnych służb i organów oraz zasad współpracy między nimi;
- zapewnienie możliwości skutecznych działań w przypadku podejrzenia przestępstwa o charakterze terrorystycznym, w tym w zakresie postępowania przygotowawczego;
- zapewnienie mechanizmów reagowania adekwatnych do rodzaju występujących zagrożeń;
- dostosowanie przepisów karnych do nowych typów zagrożeń o charakterze terrorystycznym.

Obecnie obowiązujące przepisy w tym zakresie mają charakter rozproszony i nie gwarantują adekwatnych instrumentów prawno-organizacyjnych względem narastających zagrożeń.

Projektowana regulacja ma charakter integrujący działania podmiotów polskiego systemu antyterrorystycznego z jasnym wskazaniem odpowiedzialności w poszczególnych obszarach. Zastosowanie w ustawie systemowego podejścia do problematyki zagrożeń o charakterze terrorystycznym pozwoli na wykorzystanie potencjału wszystkich służb, organów i instytucji posiadających ustawowe kompetencje do realizowania działań antyterrorystycznych. Regulacja będzie miała również bezpośredni wpływ na szybkość i prawidłowość procesu decyzyjnego na poziomie strategicznym.

Wprowadzone przepisy będą wpisywać się w kierunkowe reformy poszczególnych służb i instytucji zmierzające do wzmocnienia możliwości koordynacyjnych i nadzorczych względem realizowanych przez nie zadań.

2. Charakterystyka projektu ustawy – rzeczywisty stan oraz wskazanie różnic pomiędzy dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym.

W polskim systemie prawnym nie istniał dotychczas jeden akt prawny, który kompleksowo regulowałby problematykę rozpoznawania, przeciwdziałania i zwalczania zagrożeń o charakterze terrorystycznym oraz usuwania skutków ataku.

Podstawowe regulacje w tym zakresie zostały zawarte w następujących ustawach:

- ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – *Kodeks karny* (Dz. U. z 1997 r. Nr 88, poz. 553; z późn. zm.), która m.in. zawiera definicję przestępstwa o charakterze terrorystycznym (art. 115 § 20), a także penalizuje zakładanie, kierowanie oraz udział w zorganizowanej grupie albo związku mającym na celu popełnienie przestępstwa o charakterze terrorystycznym (art. 258 § 2 i 4), finansowanie przestępstwa o charakterze terrorystycznym (art. 165a) oraz rozpowszechnianie lub publiczne prezentowanie treści mogących ułatwić popełnienie przestępstwa o charakterze terrorystycznym (art. 255a);
- ustawie z dnia 26 kwietnia 2007 r. *o zarządzaniu kryzysowym* (Dz. U. z 2013 r. poz. 1166, z późn. zm.), która określa organy właściwe w sprawach zarządzania kryzysowego oraz ich zadania i zasady działania w tej dziedzinie, a także definiuje m.in. pojęcie zdarzenia o charakterze terrorystycznym;
- ustawie z dnia 16 listopada 2000 r. *o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu* (Dz. U. z 2014 r. poz. 455, z późn. zm.), która określa zasady oraz tryb przeciwdziałania finansowaniu terroryzmu.

Problematyka reagowania na zagrożenia o charakterze terrorystycznym ujęta jest również w regulacjach dotyczących stanów nadzwyczajnych. Ponadto kwestie związane z zadaniami i uprawnieniami służb i instytucji w odniesieniu do zagrożeń o charakterze terrorystycznym są zawarte w ustawach kompetencyjnych regulujących ich działanie (np. ustawie z dnia 6 kwietnia 1990 r. *o Policji*, ustawie z dnia 12 października 1990 r. *o Straży Granicznej*, ustawie z dnia 24 maja 2002 r. *o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu*), a także innych aktach prawa obejmujących wybrane aspekty dotyczące określonego rodzaju zagrożeń (jak ustawa z dnia 4 września 2008 r. *o ochronie żeglugi i portów morskich* czy ustawa z dnia 12 października 1990 r. *o ochronie granicy państwowej*).

Natomiast szczegółowe procedury reagowania zostały ujęte zarówno w dokumentach o charakterze rządowym czy resortowym, jak i wewnętrznych procedurach poszczególnych służb i instytucji, w tym w planach zarządzania kryzysowego.

W celu wzmocnienia przygotowania Państwa na możliwość wystąpienia zdarzeń o charakterze terrorystycznym, niezbędna jest integracja działań realizowanych przez poszczególnych uczestników wielopodmiotowego systemu antyterrorystycznego RP. Kluczowe znaczenie, w zakresie sprawności funkcjonowania systemu antyterrorystycznego RP, odgrywa zapewnienie optymalnej koordynacji działań i mechanizmów współpracy zarówno na poziomie strategicznym, operacyjnym, jak i taktycznym. W związku z powyższym, zachodzi potrzeba umiejscowienia, w miarę możliwości, w jednym kompleksowym akcie prawnym zagadnień związanych z terroryzmem. Natomiast niektóre kwestie, ze względu na swoją specyfikę lub uwarunkowania międzynarodowe, wymagają oddzielnej regulacji, np. problematyka przeciwdziałania finansowaniu terroryzmu.

Wprowadzone przepisy pozostają w ścisłym związku z ustawą *o zarządzaniu kryzysowym*, a wprowadzona w projekcie definicja *działań antyterrorystycznych* odnosi się do analogicznych faz działania, jak stosowane w dotychczas obowiązujących procedurach na podstawie art. 2 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. *o zarządzaniu kryzysowym*. Przygotowana regulacja pozostaje zatem spójna z konstrukcją systemu zarządzania kryzysowego wynikającą ze wskazanej wyżej ustawy.

Ustawa wprowadzi powszechnie obowiązujący i dostosowany do wymogów NATO czterostopniowy system stopni alarmowych na wypadek zagrożeń terrorystycznych oraz stopni alarmowych w cyberprzestrzeni (dotychczasowy system, obowiązujący na podstawie zarządzenia nr 18 Prezesa Rady Ministrów z dnia 2 marca 2016 r. w sprawie wykazu przedsięwzięć i procedur systemu zarządzania kryzysowego obejmował wyłącznie administrację rządową).

Z systemem stopni alarmowych powiązany zostanie system udzielania w trybie pilnym niezbędnego wsparcia ze strony Sił Zbrojnych RP w przypadku, jeśli siły i środki Policji mogłyby okazać się niewystarczające do reagowania w przypadku zamachu.

W projekcie ustawy dokonano jasnego przypisania odpowiedzialności za zapobieganie terroryzmowi Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz zapewniono temu organowi narzędzia prawno-organizacyjne, mające w założeniu umożliwić skuteczną realizację ww. zadania. Natomiast jako odpowiedzialny za przygotowanie do przejmowania kontroli nad zdarzeniami o charakterze terrorystycznym w drodze zaplanowanych przedsięwzięć, reagowanie w przypadku wystąpienia takich zdarzeń oraz usuwanie ich skutków, w tym odtwarzanie zasobów wykorzystywanych do reagowania na te zdarzenia, został wskazany minister właściwy do spraw wewnętrznych.

W projekcie zawarto także przepisy odnoszące się do działań realizowanych na miejscu zdarzenia o charakterze terrorystycznym.

Przygotowano także szczegółowe przepisy odnoszące się do prowadzenia postępowania przygotowawczego w odniesieniu do przestępstw o charakterze terrorystycznym

Wśród zmian zakładanych w innych ustawach istotne jest w szczególności wprowadzenie w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – *Kodeks karny* przepisów definiujących nowe typy przestępstw, stanowiących odpowiedź na działania tak zwanych *zagranicznych bojowników* związane z konfliktem w Syrii i Iraku.

W ustawie z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu, a także w ustawie z dnia 9 czerwca 2006 r. o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego, projekt przewiduje wprowadzenie instytucji prawnej, pozwalającej na pozyskanie do współpracy osób działających na rzecz innego państwa lub organizacji (w odniesieniu do przestępstw o charakterze terrorystycznym i szpiegostwa).

Ponadto przewiduje się m.in.: przyznanie ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych kompetencji do wydania decyzji o czasowym zamknięciu określonych przejść granicznych, deanonimizację osób korzystających z tzw. przedpłaconych kart telefonicznych i zobowiązanie ich do podania swych danych operatorowi telekomunikacyjnemu oraz zaostrezenie przepisów w zakresie dokonywania wydalenia z terytorium RP osób nieposiadających polskiego obywatelstwa.

W regulacji uwzględniona została także kwestia odpowiedzialności Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego w obszarze rozpoznawania, zapobiegania i zwalczania zagrożeń w cyberprzestrzeni, a w ustawie kompetencyjnej ABW – wprowadzenie szczegółowych rozwiązań dotyczących ochrony cyberprzestrzeni.

2.1 Przepisy ogólne.

W art. 1 projektu ustawy określono jej zakres przedmiotowy wskazując, że obejmuje on zasady prowadzenia działań antyterrorystycznych oraz współpracy między organami właściwymi w zakresie prowadzenia tych działań.

W art. 2 zdefiniowano podstawowe pojęcia istotne z perspektywy przygotowanej regulacji, przy czym na uwagę zasługuje, iż w celu uporządkowania aktualnie obowiązujących przepisów do ustawy przeniesiono definicję *zdarzenia o charakterze terrorystycznym*, zawartą dotychczas w ustawie z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym. Dokonano także zdefiniowania *działań antyterrorystycznych* i *działań kontrterrorystycznych*, a także *miejsca zdarzenia o charakterze terrorystycznym*. Wprowadzenie jednolitego katalogu pojęciowego dotyczącego regulowanej

problematyki, pozwoli m.in. na precyzyjne określenie zadań realizowanych w ramach działań antyterrorystycznych oraz określenie jednolitych zasad użycia broni palnej i środków przymusu bezpośredniego przez cywilne i wojskowe jednostki realizujące działania wobec sprawców przestępstw o charakterze terrorystycznym, w celu wyeliminowania bezpośredniego zagrożenia dla życia, zdrowia oraz mienia, przy wykorzystaniu specjalistycznych sił i środków oraz specjalistycznej taktyki działania.

2.2 Działania antyterrorystyczne zapobiegające zdarzeniom o charakterze terrorystycznym

W rozdziale 2, zatytułowanym *Działania antyterrorystyczne zapobiegające zdarzeniom o charakterze terrorystycznym*, w art. 3 wskazano, że za zapobieganie zdarzeniom o charakterze terrorystycznym odpowiada Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, a za przygotowanie do przejmowania kontroli nad zdarzeniami o charakterze terrorystycznym w drodze zaplanowanych przedsięwzięć, reagowanie w przypadku wystąpienia takich zdarzeń oraz usuwanie ich skutków, w tym odtwarzanie zasobów wykorzystywanych do reagowania na te zdarzenia – minister właściwy do spraw wewnętrznych.

Mając na uwadze dążenie do kompleksowości regulacji, w art. 4 zawarto, umieszczony dotychczas w podobnym brzmieniu w art. 12a ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. *o zarządzaniu kryzysowym*, obowiązek współpracy organów administracji publicznej, posiadaczy samoistnych i zależnych obiektów, instalacji, urządzeń infrastruktury administracji publicznej lub infrastruktury krytycznej z organami, służbami i instytucjami właściwymi w sprawach bezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego. Obowiązek ten obejmuje m.in. niezwłoczne przekazywanie Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, będących w ich posiadaniu, informacji dotyczących zagrożeń o charakterze terrorystycznym dla infrastruktury administracji publicznej lub infrastruktury krytycznej, w tym zagrożeń dla funkcjonowania systemów i sieci energetycznych, wodnokanalizacyjnych, ciepłowniczych oraz teleinformatycznych istotnych z punktu widzenia bezpieczeństwa państwa. Wskazano także, że Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, w przypadku podjęcia informacji o możliwości wystąpienia zdarzenia o charakterze terrorystycznym, zagrażającego infrastrukturze administracji publicznej lub infrastrukturze krytycznej, życiu lub zdrowiu ludzi, mieniu w znacznych rozmiarach, dziedzictwu narodowemu lub środowisku, może udzielać zaleceń organom i podmiotom zagrożonym tymi zdarzeniami, mających na celu przeciwdziałanie zagrożeniom, ich usunięcie albo minimalizację oraz przekazywać im informacje niezbędne do tego celu. Z kolei ww. organy i podmioty są zobowiązane do wykonywania tych poleceń. Szef ABW, z uwagi na potrzebę zapewnienia możliwości nadzoru i koordynacji, został również zobowiązany do informowania o podjętych działaniach Prezesa Rady Ministrów lub ministra Koordynatora Służb Specjalnych, jeżeli został powołany.

W celu zapewnienia możliwości skutecznej realizacji przez Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego zadania polegającego na zapobieganiu zdarzeniom o charakterze terrorystycznym, w art. 5-7 oraz 9-10 projektu ustawy zawarto przepisy odnoszące się do realizowanych przez niego we współpracy z innymi właściwymi służbami i instytucjami działań w zakresie:

- koordynacji czynności analitycznych lub informacyjnych, podejmowanych przez służby specjalne oraz wymiany (w tym gromadzenia, przetwarzania, analizowania, a także udostępniania) informacji przekazywanych przez Policję, Straż Graniczną, Biuro Ochrony Rządu, Państwową Straż Pożarną, Służbę Celną, Generalnego Inspektora Informacji Finansowej, Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej, Żandarmerię Wojskową i Rządowe Centrum Bezpieczeństwa, dotyczących zagrożeń o charakterze terrorystycznym oraz danych o osobach mogących mieć związek ze zdarzeniami o charakterze terrorystycznym (art. 5 ust. 1 i 5);
- prowadzenia wykazu osób, mogących mieć związek ze zdarzeniami o charakterze terrorystycznym (art. 5 ust. 4);

- koordynacji czynności operacyjno-rozpoznawczych podejmowanych przez służby specjalne oraz przez Policję, Straż Graniczną, Służbę Celną, Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej i Żandarmerię Wojskową, w tym wydawania zaleceń, mających na celu usunięcie lub minimalizację zaistniałego zagrożenia terrorystycznego (art. 6 ust. 1-2);
- możliwości zarządzenia wobec osoby niebędącej obywatelem RP, na okres nie dłuższy niż 3 miesiące, niejawnego prowadzenia czynności operacyjno-rozpoznawczych, o czym Szef ABW powiadamia niezwłocznie Prezesa Rady Ministrów oraz Prokuratora Generalnego (art. 7);
- możliwości uzyskiwania dostępu i przetwarzania danych i informacji zgromadzonych w rejestracji i ewidencjach państwowych, a także obrazu zdarzeń rejestrowanego przez urządzenie rejestrujące obraz umieszczone w obiektach użyteczności publicznej, przy drogach publicznych i innych miejscach publicznych oraz otrzymywania nieopłatnie kopii zarejestrowanego zapisu tego obrazu (art. 9);
- prowadzenia wykazu obiektów, instalacji i urządzeń szczególnie zagrożonych zdarzeniem o charakterze terrorystycznym, we współpracy z organami administracji rządowej i samorządowej (art. 10 ust. 1-2).

Określenie na poziomie ustawy kompetencji Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego w zakresie koordynacji gromadzenia, przetwarzania, analizowania oraz udostępniania informacji dotyczących zagrożeń o charakterze terrorystycznym, w tym danych osobowych sprawców tych przestępstw, wzmocni jego pozycję jako organu odpowiedzialnego za koordynację procesu wymiany informacji między uczestnikami systemu antyterrorystycznego RP, umożliwiając wdrażanie wspólnych procedur reagowania w przypadku zaistnienia zagrożenia o charakterze terrorystycznym, a także stałe, szybkie i syntetyczne informowanie kierownictwa Państwa o zagrożeniach o charakterze terrorystycznym oraz działaniach podjętych w związku z nimi przez właściwe służby i instytucje.

W celu umożliwienia realizacji przez Szefa ABW działań odnoszących się do koordynacji procesu wymiany ww. informacji, na podstawie art. 11 przygotowanej ustawy, w oparciu o stosowaną już obecnie praktykę, do pracy lub służby w Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oddelegowani mogą zostać pracownicy lub funkcjonariusze służb specjalnych, Policji, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celnej, Generalnego Inspektora Informacji Finansowej, Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej, Żandarmerii Wojskowej i Rządowego Centrum Bezpieczeństwa. Ponadto Minister Obrony Narodowej, w porozumieniu z Szefem ABW, może do pełnienia służby w ABW wyznaczyć żołnierzy zawodowych. Warunki i tryb oddelegowania, a także rodzaje przysługujących oddelegowanemu pracownikowi lub funkcjonariuszowi uprawnień i świadczeń oraz zasady wypłacania uposażenia albo wynagrodzenia i innych świadczeń pieniężnych, na podstawie zawartej w projekcie ustawy delegacji, zostaną określone przez Prezesa RM w drodze rozporządzenia. W przypadku żołnierzy zawodowych wyznaczonych do pełnienia służby w ABW, szczegółowe zasady i tryb postępowania przy ich wyznaczaniu, a także szczegółowe zasady przyznawania uposażenia oraz innych świadczeń przysługujących w czasie pełnienia służby w Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego określać będzie ustawa z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1414, z późn. zm.).

Podmiotami obowiązany do niezwłocznego przekazywania do Szefa ABW informacji służących realizacji działań antyterrorystycznych, klasyfikowanych zgodnie z katalogiem incydentów o charakterze terrorystycznym, określonym w drodze zarządzenia Prezesa Rady Ministrów (obecnie katalog określa uchwała Międzyresortowego Zespołu ds. Zagrożeń Terrorystycznych, działającego na podstawie zarządzenia 162 Prezesa RM z dnia 25 października 2006 r.), zgodnie z art. 5 ust. 3 przygotowanej regulacji, są: służby specjalne, Policja, Straż Graniczna, Biuro Ochrony Rządu, Państwowa Straż Pożarna, Służba Celną, Generalny Inspektor Informacji Finansowej, Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej, Żandarmeria Wojskowa i Rządowe Centrum Bezpieczeństwa, a także inne organy administracji publicznej.

Natomiast Szef ABW informacje służące realizacji działań antyterrorystycznych, w tym informacje zawarte w wykazie osób mogących mieć związek ze zdarzeniami o charakterze terrorystycznym, także w postaci bieżących analiz stanu zagrożenia zdarzeniem o charakterze terrorystycznym, na podstawie art. 5 ust. 5 projektowanej regulacji, przekazuje poza ww. podmiotami, również: Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej, Prezesowi Rady Ministrów, ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, Ministrowi Obrony Narodowej, ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych, ministrowi – Koordynatorowi Służb Specjalnych, jeśli został powołany, a także innym organom administracji publicznej.

Wskazany wyżej wykaz osób, mogących mieć związek ze zdarzeniami o charakterze terrorystycznym (prowadzony przez Szefa ABW, zgodnie z art. 5 ust. 4, z zachowaniem wymogów dotyczących ochrony informacji niejawnych) stanowić będzie elementarne narzędzie pozwalające na realne działania w stosunku do tych osób. Utworzenie takiej bazy stanowi naturalną konsekwencję wzrostu zagrożeniami zdarzeniami o charakterze terrorystycznym. We współczesnych realiach walki z terroryzmem możliwość szybkiej identyfikacji osoby, mającej związek ze zdarzeniem o charakterze terrorystycznym stanowi istotę sukcesu, w przeciwdziałaniu, zwalczaniu oraz niwelowaniu skutków tej przestępczości. Należy podkreślić, że umożliwi to również wymianę danych ze służbami państw trzecich, co przy zniesionych kontrolach granicznych w ramach porozumienia z Schengen wydaje się być w pełni uzasadnione.

Wykaz osób mogących mieć związek z przestępstwami o charakterze terrorystycznym zawierać będzie informacje o:

- 1) osobach podejmujących działalność na rzecz organizacji uznanych za terrorystyczne lub organizacji związanych z działalnością terrorystyczną lub członkach tych organizacji;
- 2) poszukiwanych osobach prowadzących działalność terrorystyczną lub osobach podejrzewanych o popełnienie przestępstw o charakterze terrorystycznym, wobec których w Rzeczypospolitej Polskiej zostało wydane zarządzenie o zatrzymaniu, poszukiwaniu oraz postanowienie o poszukiwaniu listem gończym, a także poszukiwanych na podstawie europejskiego nakazu aresztowania;
- 3) osobach, wobec których istnieje uzasadnione podejrzenie, że mogą prowadzić działania zmierzające do popełnienia przestępstwa o charakterze terrorystycznym, w tym o osobach stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa lotnictwa cywilnego;
- 4) osobach uczestniczących w szkoleniach terrorystycznych albo podejmujących podróż w celu popełnienia przestępstwa o charakterze terrorystycznym.

Prezes Rady Ministrów określi w drodze zarządzenia, przy uwzględnieniu wymogów ochrony informacji niejawnych, sposób prowadzenia ww. wykazu oraz tryb uzyskiwania przez uprawnione podmioty informacji z tego wykazu.

W kontekście identyfikacji osób mogących mieć związek z przestępstwami o charakterze terrorystycznym istotne pozostają również zapisy art. 8 projektu ustawy, dotyczące uprawnienia funkcjonariuszy ABW, Policji i Straży Granicznej do pobierania obrazu linii papilarnych lub utrwalania wizerunku twarzy osoby niebędącej obywatelem RP, w uzasadnionych, określonych w projekcie ustawy przypadkach. Dane te byłyby przekazywane do Komendanta Głównego Policji i włączane do policyjnych baz danych, przy zapewnieniu możliwości dostępu do tych danych organom, które je przekazały. Sposób i tryb pobierania danych zostałyby określone w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów.

Z kolei w wykazie obiektów, instalacji i urządzeń szczególnie zagrożonych zdarzeniem o charakterze terrorystycznym, opracowywanym przez Szefa ABW we współpracy z Komendantem Głównym Policji oraz organami administracji rządowej i organami jednostek samorządu terytorialnego i prowadzonym przez Szefa ABW na podstawie art. 10 projektowanej regulacji, umieszczane będą w szczególności:

- 1) obiekty, instalacje i urządzenia będące elementami infrastruktury krytycznej, o których mowa w art. 3 pkt 2 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2013 r. poz. 1166, z późn. zm.);
- 2) obiekty podlegające obowiązkowej ochronie na podstawie ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1099, z późn. zm.);
- 3) obiekty, instalacje i urządzenia infrastruktury administracji publicznej;
- 4) obiekty, instalacje i urządzenia infrastruktury transportowej;
- 5) obiekty użyteczności publicznej, takie jak miejsca kultu religijnego, centra handlowe, obiekty artystyczno-rozrywkowe, sportowo-rekreacyjne, konferencyjno-szkoleniowe i świadczące usługi hotelarskie;
- 6) obiekty wykorzystywane przy przeprowadzaniu imprez masowych, o których mowa w ustawie z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 611, z późn. zm.);
- 7) inne publicznie dostępne miejsca i obiekty, jeżeli z uwagi na liczbę przebywających w nich osób istnieje niebezpieczeństwo wystąpienia w nich zdarzenia o charakterze terrorystycznym.

Utworzenie wykazu będzie wiązało się również z realizacją określonych obowiązków przez właścicieli, posiadaczy samoistnych i zależnych obiektów, instalacji i urządzeń umieszczonych w wykazie, w tym:

- wyznaczeniem, w terminie 30 dni od dnia otrzymania informacji, o umieszczeniu danego obiektu, instalacji lub urządzenia w wykazie, osoby odpowiedzialnej za utrzymywanie kontaktów z Szefem ABW w zakresie ochrony przed zagrożeniem terrorystycznym;
- sporządzaniem i aktualizowaniem planów ochrony i działania na wypadek wystąpienia zdarzenia o charakterze terrorystycznym oraz przekazywaniem ich Szefowi ABW na jego wniosek, wraz z planami budynków, planami urządzeń i instalacji;
- współdziałaniem z Agencją Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Policją, Strażą Graniczną, w celu minimalizowania zagrożeń o charakterze terrorystycznym, w szczególności poprzez niezwłoczne przekazywanie na wnioski tych służb informacji dotyczących ochrony fizycznej obiektu, instalacji lub urządzenia niezbędnych w celu zapobiegania i reagowania na zagrożenie o charakterze terrorystycznym;
- przekazywaniem Szefowi ABW informacji o zagrożeniach o charakterze terrorystycznym dla tych obiektów, instalacji lub urządzeń.

Zakres i struktura planów ochrony i działania na wypadek wystąpienia zdarzenia o charakterze terrorystycznym oraz sposób ich sporządzania i aktualizacji zostaną określone w rozporządzeniu Rady Ministrów, przy uwzględnieniu konieczności zapewnienia odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa obiektów, instalacji lub urządzeń.

Natomiast w przypadku wprowadzenia drugiego lub wyższego stopnia alarmowego Policja będzie zabezpieczała obiekty umieszczone w ww. wykazie, zlokalizowane na obszarze określonym przez Szefa ABW.

W kontekście wzmocnienia pozycji Szefa ABW w systemie antyterrorystycznym RP istotnym pozostaje art. 6 projektu ustawy, w którym wskazano na jego koordynacyjną rolę w zakresie czynności operacyjno-rozpoznawczych podejmowanych przez inne służby oraz możliwość wydawania innym służbom zaleceń, mających na celu usunięcie lub minimalizację zaistniałego zagrożenia terrorystycznego, przy czym warunki, zakres i tryb wydawania tych zaleceń zostaną określone

w drodze zarządzenia Prezesa Rady Ministrów, przy uwzględnieniu wymogów dotyczących ochrony informacji niejawnych.

Na podstawie projektowanego art. 9 Szef ABW uzyska natomiast uprawnienia w zakresie nieodpłatnego dostępu do danych i informacji zgromadzonych w rejestrach i ewidencjach państwowych, prowadzonych przez inne organy, służby i podmioty, w tym także jednostki samorządu terytorialnego, a także obrazu z urządzeń monitoringu wizyjnego umieszczonych w miejscach publicznych, z uwzględnieniem zasad i trybu przyjętego w obecnie obowiązującym art. 34 ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. z 2015 r. poz. 1929, z późn. zm.). Podyktowane jest to potrzebą zapewnienia ABW dostępu do wszelkich danych i informacji przydatnych, w celu zapobiegania zdarzeniom o charakterze terrorystycznym.

Celem wprowadzanych w przedmiotowym projekcie ustawy nowych procedur oraz nowych obowiązków o charakterze informacyjnym i rejestracyjnym, jest przede wszystkim przyspieszenie procesu decyzyjnego w przypadku wystąpienia zamachu terrorystycznego w Polsce.

Natomiast w kontekście wprowadzonej w art. 7 projektu możliwości zarządzenia przez Szefa ABW wobec osoby niebędącej obywatelem RP, na okres nie dłuższy niż 3 miesiące, niejawnego prowadzenia czynności operacyjno-rozpoznawczych, należy zauważyć, iż w świetle wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 30 lipca 2014 r. (sygn. akt K23/11), dopuszczalne jest *wprowadzenie w ustawie wyjątków odnoszących się do cudzoziemców, którzy podlegają polskiemu prawu*, o czym przesądza art. 37 ust. 2 Konstytucji RP, zastrzeżeniem, iż w tego rodzaju przypadkach zastosowanie ma także art. 31 ust. 3 Konstytucji, zgodnie z którym: *Ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw.* W wyroku tym TK nie wykluczył dopuszczalności odmiennego określenia przesłanek pozyskiwania danych i postępowania z nimi w stosunku do osób niepodlegających polskiemu prawu, zaznaczając, iż w każdym wypadku takie działania władz publicznych muszą mieścić się w ramach standardów państwa prawnego.

2.3 Stopnie alarmowe.

W rozdziale zatytułowanym *Stopnie alarmowe*, w art. 12-13 projektu ustawy wprowadzony zostaje system określania stopni alarmowych i stopni alarmowych CRP, które byłyby powszechnie obowiązujące i tym samym posiadały walor informacyjny poza organami, służbami i instytucjami również dla innych jednostek organizacyjnych i społeczeństwa. System ten został w dużej mierze transponowany z obowiązujących obecnie zapisów załącznika nr 1 zarządzenia nr 18 Prezesa Rady Ministrów z dnia 2 marca 2016 r. w *sprawie wykazu przedsięwzięć i procedur systemu zarządzania kryzysowego*. Niniejszą zmianę uzasadnia fakt, że stopnie alarmowe nie dotyczą tylko organów administracji rządowej, ale ich odbiorcami są także zarówno innego rodzaju jednostki organizacyjne, jak i obywatele, w związku z czym jako niewystarczające uznać należy ich uregulowanie na poziomie zarządzenia. Wprowadzenie systemu stopni alarmowych na poziomie aktu prawa powszechnie obowiązującego umożliwi jednocześnie rozszerzenie katalogu podmiotów obowiązanych do podjęcia stosownych działań (ograniczonego obecnie do organów administracji rządowej). Ponadto projektowane jest powiązanie z systemem stopni alarmowych, system udzielania wsparcia Policji przez Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej, a tym samym usprawnienie systemu decyzyjnego w tym zakresie.

Stosowanie katalogu stopni alarmowych wynika ze zobowiązań Polski jako członka Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego (NATO). Wiąże się ono z koniecznością realizacji określonych zadań przez organy administracji publicznej oraz kierowników służb i instytucji właściwych

w sprawach bezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego, np. w zakresie wdrożenia dodatkowych planów ochrony, w celu wzmocnienia bezpieczeństwa obiektów, obszarów i urzędów.

W oparciu o zapis art. 13 projektu ustawy, stopnie alarmowe będą mogły być wprowadzane, zmieniane i odwoływane w drodze zarządzenia, w zależności od rodzaju zagrożenia zdarzeniem terrorystycznym, przez Prezesa Rady Ministrów, po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw wewnętrznych i Szefa ABW, a w sytuacjach niecierpiących zwłoki – przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, który informował będzie o tym niezwłocznie Prezesa Rady Ministrów, po zasięgnięciu opinii Szefa ABW (dotychczas, w oparciu o zapisy ww. zarządzenia nr 18 uprawnienie to przysługuje również ministrom, kierownikom urzędów centralnych oraz wojewodom – w zakresie ich właściwości). O wprowadzeniu, zmianie lub odwołaniu stopnia alarmowego lub stopnia alarmowego CRP Prezes Rady Ministrów będzie niezwłocznie informował Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz Marszałka Sejmu i Marszałka Senatu.

Stopień alarmowy lub stopień alarmowy CRP będzie mógł zostać wprowadzony:

- 1) w odniesieniu do terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) w odniesieniu do obszaru jednej lub kilku jednostek podziału terytorialnego kraju,
- 3) w odniesieniu do obszaru określonego w sposób inny niż przez odniesienie do jednostek podziału terytorialnego kraju,
- 4) w odniesieniu do określonych obiektów jednostek organizacyjnych administracji publicznej, prokuratury, sądów, polskich przedstawicielstw dyplomatycznych lub innych obiektów infrastruktury administracji publicznej lub infrastruktury krytycznej, a także obiektów umieszczonych w wykazie;
- 5) w przypadku gdy skutki zdarzenia o charakterze terrorystycznym mogą dotyczyć obywateli polskich przebywających za granicą lub instytucji polskich albo polskiej infrastruktury mieszczących się poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

Stopniom alarmowym i stopniom alarmowym CRP odpowiadać będzie obowiązek realizacji przez organy administracji publicznej oraz kierowników służb i instytucji właściwych w sprawach bezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego przedsięwzięć, wynikających z ich kompetencji ustawowych. Rodzaje i szczegółowy zakres tych przedsięwzięć określone zostaną w drodze rozporządzenia Prezes Rady Ministrów, przy uwzględnieniu konieczności zapewnienia sprawności przepływu informacji oraz minimalizacji skutków zdarzeń o charakterze terrorystycznym.

Zakłada się, iż kierownicy służb i instytucji właściwi w sprawach bezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego, proporcjonalnie do wprowadzonego stopnia alarmowego, zobligowani byłiby do podnoszenia poziomu przygotowania do reagowania na zagrożenia o charakterze terrorystycznym poprzez realizację określonych dla poszczególnych stopni alarmowych przedsięwzięć.

W projekcie ustawy, przewidywane są cztery rodzaje stopni alarmowych i cztery rodzaje stopni alarmowych CRP (w zależności od skali zagrożenia atakiem terrorystycznym):

- 1) pierwszy stopień (stopień ALFA według terminologii NATO), wprowadzany w przypadku uzyskania informacji o możliwości wystąpienia zdarzenia o charakterze terrorystycznym, którego rodzaj i zakres jest trudny do przewidzenia;
- drugi stopień (stopień BRAVO według terminologii NATO), wprowadzany w przypadku zaistnienia zwiększonego i przewidywalnego zagrożenia wystąpieniem zdarzenia o charakterze terrorystycznym, jednakże konkretny cel zdarzenia nie został zidentyfikowany;
- trzeci stopień (stopień CHARLIE według terminologii NATO), wprowadzany w przypadku:
 - zaistnienia konkretnego zdarzenia potwierdzającego cel potencjalnego zdarzenia o charakterze terrorystycznym godzącego w bezpieczeństwo Rzeczypospolitej

Polskiej lub bezpieczeństwo innych państw i stwarzającego potencjalne zagrożenie dla Rzeczypospolitej Polskiej,

- uzyskania wiarygodnych i potwierdzonych informacji o planowanym zdarzeniu o charakterze terrorystycznym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - uzyskania wiarygodnych i potwierdzonych informacji o planowanym zdarzeniu o charakterze terrorystycznym, którego skutki mogą dotyczyć obywateli polskich przebywających za granicą lub instytucji polskich albo polskiej infrastruktury, mieszczących się poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej;
- czwarty stopień (stopień DELTA według terminologii NATO), wprowadzany w przypadku:
- wystąpienia zdarzenia o charakterze terrorystycznym, powodującego zagrożenie bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej lub bezpieczeństwa innych państw i stwarzającego zagrożenie dla Rzeczypospolitej Polskiej,
 - gdy uzyskane informacje wskazują na zaawansowaną fazę przygotowań do zdarzenia o charakterze terrorystycznym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
 - gdy uzyskane informacje wskazują na zaawansowaną fazę przygotowań do zdarzenia o charakterze terrorystycznym, które ma być wymierzone w obywateli polskich przebywających za granicą lub instytucje polskie albo polską infrastrukturę mieszczące się poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, a zebrane informacje wskazują jednocześnie na nieuchronność takiego zdarzenia.

W projekcie ustawy, analogicznie jak w załączniku nr 1 do zarządzenia nr 18 wprowadzony został przepis, zgodnie z którym wyższy albo niższy stopień alarmowy może być wprowadzony z pominięciem stopni pośrednich. W przygotowanej regulacji zawarto także przepis umożliwiający niezależne wprowadzanie stopni alarmowych i stopni alarmowych CRP.

Mając na uwadze uciążliwość zakłóceń w normalnym funkcjonowaniu organów, służb i instytucji oraz koszty długotrwałego utrzymywania wyższych stopni alarmowych w projekcie ustawy wskazano, iż stopnie alarmowe i stopnie alarmowe CRP wprowadza się na czas niezbędny do minimalizacji zagrożenia lub skutków zdarzenia będącego przestanką do ich wprowadzenia.

Na uwagę zasługuje również mechanizm wprowadzony w art. 14 projektu ustawy dotyczący powoływania przez Szefa ABW sztabu koordynacyjnego, w przypadku wprowadzenia stopnia alarmowego lub stopnia alarmowego CRP. W skład sztabu wchodziłoby przedstawiciele Prezydenta RP, Prezesa RM, ministra właściwego do spraw wewnętrznych, Ministra Obrony Narodowej, ministra właściwego do spraw zagranicznych, ministra Koordynatora Służb Specjalnych – jeśli został powołany, a także służb specjalnych, Policji, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celnej, Generalnego Inspektora Informacji Finansowej, Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej, Żandarmerii Wojskowej i Rządowe Centrum Bezpieczeństwa. Ponadto Szef ABW mógłby powoływać w skład sztabu przedstawicieli innych organów administracji publicznej (w zależności od rodzaju zdarzenia o charakterze terrorystycznym), a także przedstawiciela Prokuratora Generalnego. Zadaniem niniejszego gremium byłoby rekomendowanie zmiany lub odwołania stopnia alarmowego oraz form i zakresu współdziałania służb i organów wchodzących w skład sztabu koordynacyjnego i biorących udział w jego pracach.

2.4 Działania antyterrorystyczne i kontrterrorystyczne na miejscu zdarzenia o charakterze terrorystycznym.

W rozdziale 4 projektu ustawy pt. *Działania antyterrorystyczne oraz kontrterrorystyczne na miejscu zdarzenia o charakterze terrorystycznym* w art. 15 określono kto, w jakich przypadkach wyznacza kierującego działaniami antyterrorystycznymi podejmowanymi przez właściwe służby lub organy w ramach ich ustawowych zadań na miejscu zdarzenia o charakterze terrorystycznym. Co do zasady,

w szczególności w przypadku udziału na miejscu zdarzenia o charakterze terrorystycznym innych służb i organów, Komendant Główny Policji, a w sytuacjach niecierpiących zwłoki komendant wojewódzki Policji, wyznacza w tym celu funkcjonariusza Policji, a w przypadku zdarzenia o charakterze terrorystycznym na terenach należących lub administrowanych przez komórki i jednostki organizacyjne podległe Ministrowi Obrony Narodowej lub przez niego nadzorowane, na kierującego działania Minister Obrony Narodowej wyznacza szefa wojewódzkiego sztabu wojskowego.

Uprawnienia kierującego działaniami zostały wymienione w art. 17 projektu, w którym wskazano, że jeżeli jest to uzasadnione sytuacją na miejscu zdarzenia o charakterze terrorystycznym, kierujący działaniami może:

- 1) zarządzić ewakuację osób lub mienia z miejsca zdarzenia o charakterze terrorystycznym i z jego najbliższego otoczenia do wskazanego miejsca, obiektu lub obszaru;
- 2) wprowadzić zakaz przebywania osób postronnych w miejscu zdarzenia o charakterze terrorystycznym i w jego pobliżu;
- 3) zarządzić wstrzymanie ruchu drogowego lub kursowania środków publicznego transportu zbiorowego w miejscu zdarzenia o charakterze terrorystycznym i w jego otoczeniu;
- 4) korzystać z nieruchomości lub przejąć do używania ruchomości, środki transportu, sprzęt, a także przedmioty i urządzenia konieczne do przeprowadzenia działań kontrterrorystycznych na czas niezbędny do skutecznego przeprowadzenia tych działań;
- 5) żądać udzielenia pomocy od instytucji, organizacji, przedsiębiorców i osób fizycznych lub wydawać im polecenia, w zakresie niezbędnym do skutecznego przeprowadzenia działań kontrterrorystycznych.

Ponadto instytucje, organizacje, przedsiębiorcy i inne osoby fizyczne zostali w ust. 2 niniejszego artykułu zobowiązani do wykonywania poleceń i żądań kierującego działaniami.

W art. 16 zawarto z kolei zasady koordynacji działań właściwych służb i organów w przypadku zdarzenia terrorystycznego poza granicami RP, wymierzonego przeciwko obywatelom lub mieniu Rzeczypospolitej Polskiej, w tym także w doniesieniu do żołnierzy lub mienia Sił Zbrojnych RP.

Istotne pozostaje również wskazanie w art. 18, że w przypadku trzeciego lub czwartego stopnia alarmowego, minister właściwy do spraw wewnętrznych, z inicjatywy własnej albo na wniosek Szefa ABW lub Komendanta Głównego Policji, może zarządzić zakaz odbywania zgromadzeń publicznych lub imprez masowych na obszarze lub w obiekcie objętym stopniem alarmowym, jeżeli jest to konieczne dla ochrony życia i zdrowia ludzi lub bezpieczeństwa publicznego. Należy zaznaczyć, iż możliwość ta dotyczy tylko najwyższych stopni alarmowych i powinna być stosowana jako środek ostateczny.

Efektom wprowadzenia powyższych regulacji będzie określenie i jasne rozdzielenie obszarów odpowiedzialności oraz wzmocnienie mechanizmów koordynacyjnych w odniesieniu do działań wszystkich podmiotów posiadających ustawowe kompetencje w obszarze zapobiegania i przygotowania do zagrożeń o charakterze terrorystycznym, reagowania na tego rodzaju zagrożenia oraz usuwania skutków zdarzeń o charakterze terrorystycznym, jak również zwiększenie ich interoperacyjności, w szczególności w zakresie obiegu i wymiany informacji oraz działań na miejscu zdarzenia o charakterze terrorystycznym, a także zoptymalizowanie zasobów i zdolności, które mogłyby być użyte w działaniach antyterrorystycznych.

Jednocześnie przygotowana ustawa zakłada usprawnienie w zakresie współdziałania służb cywilnych i wojskowych w przypadku zagrożeń o charakterze terrorystycznym. W niniejszym aspekcie nieodzowne pozostaje zapewnienie efektywnej współpracy cywilno-wojskowej, w szczególności poprzez usprawnienie procedur umożliwiających użycie Sił Zbrojnych RP do wsparcia Policji w przypadku wprowadzenia trzeciego lub czwartego stopnia alarmowego, jeżeli użycie oddziałów

i pododdziałów Policji okaże się niewystarczające lub może okazać się niewystarczające – stosownie do przygotowania specjalistycznego żołnierzy Sił Zbrojnych RP oraz zaistniałych potrzeb. Do kwestii tej odnosi się art. 19 projektowanej regulacji, na podstawie którego decyzję o użyciu Sił Zbrojnych w tego rodzaju sytuacjach wydaje Minister Obrony Narodowej, na wniosek ministra właściwego do spraw wewnętrznych, określający zakres i formę pomocy. Decyzja Ministra Obrony Narodowej będzie określać – adekwatnie względem rodzaju sytuacji wskazanej we wniosku – skład oddziałów i pododdziałów, które mają być użyte do pomocy oraz ich zadania i liczebność, obszar, na jakim oddziały i pododdziały, które mają być użyte do pomocy, będą wykonywały zadania oraz czas ich wykonywania, a także ewentualne ograniczenia dotyczące użycia posiadanych środków własnych będących w wyposażeniu oddziałów i pododdziałów, które mają być użyte do pomocy.

Rozwiązanie to, w celu minimalizacji niezbędnego czasu reakcji, stanowi uproszczenie trybu decyzyjnego w zakresie uzyskiwania przez Policję wsparcia Sił Zbrojnych RP, w związku z zagrożeniami o charakterze terrorystycznym.

O wydanej decyzji Minister Obrony Narodowej niezwłocznie informować będzie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i Prezesa Rady Ministrów, przy czym Prezydent RP będzie mógł wydać postanowienie o zmianie lub uchyleniu decyzji Ministra Obrony Narodowej. Jednak to dopiero uchylenie decyzji będzie przerywało tryb aktywizacji i udzielania wsparcia, a prowadzenie tych działań nie będzie wymagało dodatkowego potwierdzenia.

Wprowadzenie zaproponowanego rozwiązania ma odnosić się wyłącznie do wspomnianej przesłanki wprowadzenia trzeciego lub czwartego stopnia alarmowego i nie wyłącza możliwości uzyskania wsparcia również w innych sytuacjach związanych z zagrożeniami o charakterze terrorystycznym, jednak szczegółowe rozwiązania w tym zakresie, jak dotychczas, pozostaną w ustawach pragmatycznych właściwych służb. W propozycji uwzględniono także możliwość udzielania wsparcia nie po wyczerpaniu sił i środków Policji, lecz już na etapie potencjalnego zagrożenia w oparciu o analizę ryzyka i posiadanych przez Policję zasobów.

Oddziały i pododdziały Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej będą mogły użyć i wykorzystać środki przymusu bezpośredniego, do użycia i wykorzystania których uprawnieni są żołnierze Żandarmerii Wojskowej wchodzący w skład pododdziału zwartego, o którym mowa w przepisach ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej. Do użycia i wykorzystania środków przymusu bezpośredniego przez oddziały i pododdziały Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej stosuje się przepisy art. 41-43 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.

Analogicznie, jak w obowiązującym stanie prawnym, Oddziały Sił Zbrojnych RP użyte do pomocy oddziałom Policji będą pozostawać w systemie dowodzenia Sił Zbrojnych RP.

W związku z ujęciem w niniejszym projekcie ustawy kwestii wsparcia Policji przez Siły Zbrojne RP w przypadku trzeciego lub czwartego stopnia alarmowego, w projekcie zawarto także delegację do wydania rozporządzenia Rady Ministrów określającego szczegółowe warunki i sposób organizacji współdziałania oddziałów i pododdziałów Policji oraz pododdziałów Sił Zbrojnych RP, z uwzględnieniem ochrony wymienianych informacji oraz zakresu logistycznego wsparcia.

W projektowanej regulacji wprowadzone zostanie również określenie organu koordynującego działania podejmowane przez oddziały o pododdziały Policji oraz oddziały i pododdziały Sił Zbrojnych – tożsame z rozumieniem § 2 pkt 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 sierpnia 2013 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu użycia oddziałów i pododdziałów Policji oraz Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w razie zagrożenia bezpieczeństwa publicznego lub zakłócenia porządku publicznego.

Ponadto w ww. rozdziale w art. 20 wprowadzono możliwość tzw. *specjalnego użycia broni*, oznaczającego możliwość użycia broni palnej przeciwko osobie dokonującej zamachu, którego skutkiem będzie śmierć lub bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia tej osoby, co zgodnie

z projektem ustawy będzie dopuszczalne w ramach działań kontrterrorystycznych, jeżeli jest to niezbędne do przeciwdziałania bezpośredniemu, bezprawnemu, gwałtownemu zamachowi na życie lub zdrowie człowieka, a użycie broni palnej w sposób wyrażający możliwie najmniejszą szkodę jest niewystarczające i przeciwdziałanie takiemu zamachowi w inny sposób nie jest możliwe, z uwzględnieniem wszelkich okoliczności zdarzenia o charakterze terrorystycznym oraz możliwości działań kontrterrorystycznych.

Specjalne użycie broni odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. z 2013 r. poz. 628, z późn. zm.), z zastrzeżeniem wyłączenia stosowania art. 7 ust. 1 określającego zasadę używania lub wykorzystywania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej w sposób wyrażający możliwie najmniejszą szkodę, a także możliwość wyłączenia stosowania art. 48 ww. ustawy – odnoszącego się m.in. do konieczności przed użyciem broni palnej wykonania m.in. takich działań jak: okrzyk identyfikujący formację, wezwanie do zachowania zgodnego z prawem, okrzyk ostrzegawczy „Stój, bo strzelam!” oraz oddanie strzału ostrzegawczego w bezpiecznym kierunku.

W przygotowanej regulacji wskazano, że specjalne użycie broni może być dokonane przez wchodzących w skład grupy wykonującej działania kontrterrorystyczne funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego lub żołnierzy Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, przy czym decyzję o dopuszczalności specjalnego użycia broni może podjąć oraz cofnąć kierujący działaniami, przekazując ją niezwłocznie dowódcy grupy wykonującej działania kontrterrorystyczne oraz informując organ, który go wyznaczył – zgodnie z zapisami art. 15 projektu ustawy.

Po otrzymaniu decyzji o dopuszczalności specjalnego użycia broni, dowódca grupy może wydać rozkaz specjalnego użycia broni przez funkcjonariuszy lub żołnierzy grupy, wykonujących działania kontrterrorystyczne, określając cel i sposób specjalnego użycia broni.

Intencją ustawodawcy było wprowadzenie mechanizmu specjalnego użycia broni, przy założeniu konieczności postępowania w tego rodzaju przypadkach ze szczególną rozwagą, z uwzględnieniem wszelkich okoliczności zdarzenia o charakterze terrorystycznym oraz działań kontrterrorystycznych i traktowania specjalnego użycia broni jako wyjątkowego środka ostatecznego. Niezbędne jest przyjęcie założenia, iż tego rodzaju użycie broni następuje w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia i jest działaniem ukierunkowanym na ratowanie życia ofiary, zagrożonego przez terrorystę.

Wprowadzenie możliwości specjalnego użycia broni ma w założeniu zwiększyć skuteczność działań Policji w sytuacji wystąpienia zdarzenia o charakterze terrorystycznym, jednocześnie zapewniając bezpieczeństwo prawne funkcjonariuszy oddających tego rodzaju strzał. Należy zaznaczyć, iż oddanie tzw. *strzału ratunkowego* jest obecnie dopuszczalne w prawie krajowym niektórych państw europejskich (tego rodzaju możliwość przewidują m.in. przepisy obowiązujące w Niemczech oraz w Wielkiej Brytanii). Rozwiązania takie są dopuszczalne również w świetle przepisów prawa międzynarodowego regulujących kwestie ochrony praw człowieka. Możliwość pozbawienia życia w obronie jakiegokolwiek osoby przed bezprawną przemocą przewiduje art. 2 ust. 3 Europejskiej Konwencji o ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności. Znalazła się ona także w przyjętych w ramach ONZ Podstawowych zasadach użycia siły i broni palnej przez funkcjonariuszy służb bezpieczeństwa i porządku publicznego.

2.5 Przepisy dotyczące postępowania przygotowawczego.

Art. 21 projektu ustawy przewiduje szczególny tryb postępowania przygotowawczego w przypadku podejrzenia lub usiłowania popełnienia albo przygotowania przestępstwa o charakterze terrorystycznym, w celu wykrycia lub zatrzymania albo przymusowego doprowadzenia osoby podejrzewanej, a także w celu znalezienia rzeczy mogących stanowić dowód w sprawie lub podlegających zajęciu w postępowaniu karnym.

Tryb ten odnosi się m.in. do możliwości wydania przez prokuratora postanowienia o przeprowadzeniu przeszukania pomieszczeń i innych miejsc znajdujących się na wskazanym w postanowieniu obszarze lub o zatrzymaniu osoby podejrzewanej – jeżeli istnieją uzasadnione podstawy do przypuszczenia, że osoba podejrzewana lub wymienione rzeczy na tym obszarze się znajdują. W celu znalezienia rzeczy mogących stanowić dowód w sprawie lub podlegających zajęciu w postępowaniu karnym, artykuł ten przewiduje również możliwość dokonania przeszukania, znajdujących się na wskazanym w postanowieniu obszarze, osób, ich odzieży i podręcznych przedmiotów. Ww. czynności można dokonać o każdej porze doby. Przepisy art. 236 Kodeksu postępowania karnego stosuje się odpowiednio.

Ponadto w art. 22, odnoszącym się do przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa o charakterze terrorystycznym, wskazano, że jeżeli wymaga tego dobro postępowania przygotowawczego, postanowienie o przedstawieniu zarzutów można sporządzić na podstawie informacji uzyskanych w wyniku czynności operacyjno-rozpoznawczych, w tym czynności, o których mowa w art. 7 tj. zarządzonych przez Szefa ABW wobec osoby niebędącej obywatelem Rzeczypospolitej Polskiej, na okres nie dłuższy niż 3 miesiące, niejawnie prowadzonych czynności operacyjno-rozpoznawczych. Co więcej, w tym przypadku sąd, na wniosek prokuratora, może zastosować tymczasowe aresztowanie na okres nieprzekraczający 14 dni.

3. Zmiany w przepisach obowiązujących

3.1 Zmiany w ustawie z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2015 r. poz. 355, z późn. zm.).

Projektowana ustawa wprowadzi zmianę w ustawie z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji wskazując wśród zadań Policji prowadzenie działań kontrterrorystycznych, co wynika z wiodącej roli Policji w realizacji tego rodzaju działań i konieczności zapewnienia przez tę formację optymalnych warunków ich realizacji.

Projektowane jest także wprowadzenie zmian pozwalających na użycie Sił Zbrojnych RP do pomocy oddziałom i pododdziałom Policji nie tylko – jak dotychczas – w sytuacji, gdy użycie oddziałów i pododdziałów „okaże się niewystarczające”, lecz także w przypadku „gdy może okazać się niewystarczające”. Analogiczna zmiana zostanie wprowadzona do procedury przewidującej udzielenie pomocy Policji przez Żandarmerię Wojskową oraz Straż Graniczną.

Komendantowi Policji oraz komendantom wojewódzkim Policji przyznane zostały ponadto uprawnienia do zastosowania urządzeń uniemożliwiających telekomunikację w określonych przypadkach umotywowanych wprowadzeniem trzeciego lub czwartego stopnia alarmowego.

Ponadto projektowane jest wprowadzenie rozwiązania, zgodnie z którym środki finansowe pochodzące z nawiązek orzeczonych w razie skazania za przestępstwo polegające na dokonaniu fałszywego zawiadomienia o zdarzeniu, które zagraża życiu lub zdrowiu wielu osób lub mieniu w znacznych rozmiarach (art. 224a k.k.) stanowiąc będą przychody funduszu centralnego Funduszu Wsparcia Policji. Rozwiązanie to wynika z nakładów jakie Policja musi podjąć w celu weryfikacji informacji dotyczącej rzekomego podłożenia ładunku wybuchowego, w tym dokonania stosownych sprawdzeń obiektów (w skrajnych przypadkach nawet kilkuset na terenie całego kraju), których zgłoszenie dotyczy.

3.2 Zmiany w ustawie z dnia 12 października 1990 r. o ochronie granicy państwowej (Dz. U. z 2015 r. poz. 930, z późn. zm.).

W ustawie z dnia 12 października 1990 r. o ochronie granicy państwowej przewidywane jest wprowadzenie rozwiązania polegającego na przyznaniu ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych kompetencji do wydania decyzji o czasowym zamknięciu określonych przejść granicznych lub o ograniczeniu ruchu przez te przejścia w przypadku wprowadzenia drugiego lub

wyższego stopnia alarmowego. Pozwoli to zapewnić możliwość natychmiastowej reakcji w przypadku wysokiego poziomu zagrożenia terrorystycznego w państwach sąsiadujących z Polską, w tym w przypadku transgranicznego charakteru tego zagrożenia.

3.3 Zmiany w ustawie z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 1402, z późn. zm.).

W art. 11d ustawy o Straży Granicznej wprowadzona zostanie dodatkowa przesłanka przewidująca udzielenie wsparcia Straży Granicznej przez Żandarmerię Wojskową nie tylko wtedy, gdy siły Straży Granicznej okażą się niewystarczające, lecz także w sytuacji, gdy mogą one okazać się niewystarczające lub uzasadnia to stopień zagrożenia. Rozwiązanie to ma pozwolić na zapewnienie możliwości natychmiastowej adekwatnej reakcji zależnie od poziomu, skali i rodzaju zagrożenia, a także na zminimalizowanie skutków ataku terrorystycznego.

Ponadto w ustawie wprowadza się zmiany mające na celu dostosowanie jej brzmienia do rozwiązań wprowadzonych ustawą z dnia 15 stycznia 2016 r. o zmianie ustawy o Policji oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 147). Celem projektowanych rozwiązań jest, aby zarówno Komendant Główny Straży Granicznej, jak i komendant oddziału Straży Granicznej mogli upoważnić swojego zastępcę do składania wniosków o: zarządzenie kontroli operacyjnej, zatwierdzenie kontroli operacyjnej zarządzanej w przypadkach niecierpiących zwłoki, przedłużenie kontroli operacyjnej, oraz do zarządzania kontroli operacyjnej w przypadkach niecierpiących zwłoki. Podobne rozwiązania zostały wprowadzone m.in. w art. 19 ust. 9a ustawy o Policji i art. 27 ust. 9a ustawy o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu.

Ponadto w celu zwiększenia zdolności operacyjnych Straży Granicznej projektowane jest także wprowadzenie możliwości przedłużenia w uzasadnionych przypadkach okresu stosowania przez Straż Graniczną kontroli operacyjnej. Realizacji tego uprawnienia odpowiada system niezależnej kontroli w odniesieniu do działań Straży Granicznej, który nie obniża dotychczasowych możliwości ich weryfikacji.

3.4 Zmiany w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.).

Ustawa wprowadza przepis przewidujący wprowadzenie karalnego stadium przygotowania do popełnienia przestępstw przeciwko pokojowi, ludzkości oraz przestępstw wojennych określonych w: art. 117 k.k. (wszczęcie lub prowadzenie wojny napastniczej), art. 118 k.k. (ludobójstwo) art.: 118a k.k. (udział w masowym zamachu przeciwko grupie ludności), 120 k.k. (stosowanie środków masowej zagłady), 122 k.k. (prowadzenie działań wojennych w sposób niezgodny z prawem międzynarodowym), 123 k.k. (zbrodnie wojenne przeciwko jeńcom wojennym lub ludności cywilnej), 124 k.k. (inne przypadki naruszenia prawa międzynarodowego podczas prowadzenia działań zbrojnych) oraz 125 k.k. (uszkodzenie lub przywłaszczenie dóbr kultury).

Dyspozycja projektowanego przepisu odnosi się do każdego, kto czyni przygotowania do popełnienia przestępstw określonych w ww. przepisach. Sankcje karne za przygotowanie do popełnienia przedmiotowych przestępstw proponuje się ustalić na poziomie proporcjonalnym do sankcji przewidzianej za popełnienie przestępstwa bazowego.

Szczególny wymiar przestępstw przeciwko pokojowi, ludzkości oraz przestępstw wojennych – w tym także związanych z działalnością organizacji terrorystycznych – sprawia, że sankcji karnej powinno podlegać także przygotowanie do ich popełnienia. Należy także wskazać, że proces przygotowawczy do popełnienia przestępstw o charakterze terrorystycznym, w tym tworzenie zaplecza logistycznego, jest długotrwały i ma kluczowe znaczenie dla powodzenia planowanego ataku. Dlatego też umożliwienie poddania sankcji czynów osób podejmujących działania logistyczne i organizacyjne

pozwole z większą skutecznością rozbić organizacje terrorystyczne i przeciwdziałać zagrożeniom o charakterze terrorystycznym.

Projektowana ustawa wprowadzać będzie również przepisy karne wynikające z podpisanego przez Polskę Protokołu dodatkowego do sporządzonej w dniu 16 maja 2005 r. w Warszawie *Konwencji Rady Europy o Zapobieganiu Terroryzmowi* (Dz. U. z 2008 r. Nr 161, poz. 998).

W tym zakresie przewidziane jest wprowadzenie do ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – *Kodeks karny* nowych typów czynów zabronionych dotyczących prowadzenia działalności przez tzw. zagranicznych bojowników.

Pierwszy ze wskazanych typów przestępstw określony w projektowanym art. 255a § 2 penalizować będzie uczestniczenie w celu popełnienia przestępstwa o charakterze terrorystycznym w szkoleniu mogącym ułatwić popełnienie takiego przestępstwa. Za popełnienie ww. czynu przewiduje się wprowadzenie kary ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.

Ponadto po art. 259 dodaje się art. 259a penalizujący przekroczenie granicy państwa, w celu popełnienia na terytorium innego państwa przestępstwa o charakterze terrorystycznym lub czynów określonych w:

- projektowanym art. 255a § 1 (rozpowszechnianie lub publiczne prezentowanie treści mogących ułatwić popełnienie przestępstwa o charakterze terrorystycznym albo w celu uzyskiwania do nich dostępu w zamiarze, aby przestępstwo takie zostało popełnione);
- projektowanym art. 255a § 2 (uczestniczenie w celu popełnienia przestępstwa o charakterze terrorystycznym w szkoleniu mogącym ułatwić popełnienie takiego przestępstwa).
- art. 258 § 2 (udział w zorganizowanej grupie lub związku mających charakter zbrojny lub mających na celu popełnienie przestępstwa o charakterze terrorystycznym);
- art. 258 § 4 (zakładanie lub kierowanie zorganizowaną grupą lub związkiem mającym na celu popełnienie przestępstwa o charakterze terrorystycznym).

Za popełnienie ww. czynu proponuje się wprowadzenie kary pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Pomimo, że w obecnie obowiązujących art. 141 (podjęcie służby w obcym wojsku) i art. 142 (zaciąg do wojska obcego) częściowo spenalizowano zachowania osób, które podróżują do państw innych niż ich państwa obywatelstwa bądź zamieszkania, w celu popełniania, planowania, przygotowania lub uczestnictwa w atakach terrorystycznych, jednak zakres regulacji Kodeksu karnego nie obejmuje zachowań polegających na uczestniczeniu w działaniach, podejmowanych poza obcymi wojskami lub obcymi organizacjami wojskowymi. Ze względu na powyższe zasadne jest wprowadzenie nowego przepisu penalizującego podejmowanie podróży w celu popełnienia przestępstwa o charakterze terrorystycznym.

Ponadto planowane jest dodanie art. 259b, zgodnie z którym karze za przestępstwo określone w projektowanym art. 259a nie podlega, kto dobrowolnie odstąpił od popełnienia na terytorium innego państwa przestępstwa o charakterze terrorystycznym lub przestępstwa określonego w art. 255a, art. 258 § 2 lub § 4 i ujawnił przed organem powołanym do ścigania przestępstw wszystkie istotne okoliczności popełnienia czynu lub zapobiegł popełnieniu zamierzonego przestępstwa. Podobnie nie będzie podlegać karze za przestępstwo określone w projektowanym art. 259a, kto dobrowolnie odstąpił od pomocnictwa w popełnieniu przestępstwa określonego w art. 259a i ujawnił przed organem powołanym do ścigania przestępstw wszystkie istotne okoliczności popełnienia czynu, w szczególności informacje o osobach, które popełniły przestępstwa, określone w art. 259a.

Celem projektowanego rozwiązania jest zwiększenie zdolności organów ścigania w zakresie zapobiegania przestępstwom o charakterze terrorystycznym. Projektowane rozwiązanie zapewnienia

osobom biorącym udział w przygotowaniu do popełnienia przestępstwa gwarancją niekaralności w przypadku odstąpienia od popełnienia niektórych przestępstw. Pozwoli to nie tylko na zwiększenie zdolności organów ścigania w zakresie uzyskiwania informacji o planowanych przestępstwach o charakterze terrorystycznym, lecz także na osłabienie solidarności członków organizacji terrorystycznych, co pozostaje kluczowe z perspektywy destabilizacji tych organizacji.

3.5 Zmiany w ustawie z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1099, z późn. zm.)

W celu odpowiedniego przygotowania na możliwość wystąpienia zdarzeń o charakterze terrorystycznym w odniesieniu do obiektów infrastruktury krytycznej i minimalizacji potencjalnych szkód i zakłóceń w funkcjonowaniu kluczowych dla bezpieczeństwa państwa i obywateli systemów proponuje się dokonanie zmian w ustawie z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia poprzez objęcie obiektów infrastruktury krytycznej obowiązkową ochroną. W związku z tym do katalogu obszarów, obiektów i urządzeń podlegających obowiązkowej ochronie w art. 5 ust. 2 ww. ustawy proponuje się dodać pkt 5 wskazujący na obiekty, w tym obiekty budowlane, urządzenia, instalacje, usługi ujęte w jednolitym wykazie obiektów, instalacji, urządzeń i usług wchodzących w skład infrastruktury krytycznej.

Ponadto w art. 7 proponuje się wskazać dodatkowy obowiązek konsultacji planów ochrony obszarów, obiektów i urządzeń umieszczonych w tzw. ewidencji obszarów, obiektów i urządzeń podlegających obowiązkowej ochronie z właściwym terytorialnie dyrektorem delegatury Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, w zakresie zagrożeń terrorystycznych.

W artykule tym proponuje się dodać również przepis, zgodnie z którym plan ochrony powinien zawierać analizę stanu potencjalnych zagrożeń o charakterze terrorystycznym.

W celu przeciwdziałania bezprawnemu użyciu bezzałogowych statków powietrznych (tzw. dronów) projektowane jest rozwiązanie rozszerzające katalog przypadków, w których pracownik ochrony ma prawo do użycia lub wykorzystania broni palnej poprzez umożliwienie zniszczenia lub unieruchomienia bezzałogowego statku powietrznego w przypadkach, gdy przebieg lotu lub działanie bezzałogowego statku powietrznego: zagraża życiu lub zdrowiu osoby, stwarza zagrożenie dla chronionych obiektów, urządzeń lub obszarów, zakłóca przebieg imprezy masowej albo zagraża bezpieczeństwu jej uczestników lub stwarza uzasadnione podejrzenie, że bezzałogowy statek powietrzny może zostać użyty jako środek ataku terrorystycznego.

3.6 Zmiany w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 1997 r. Nr 140, poz. 939 z późn. zm.).

Projektowana ustawa zakłada wprowadzenie zmian w ustawie – Prawo bankowe zmierzających do umożliwienia Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego uzyskania dostępu do przetwarzanych przez banki informacji stanowiących tajemnicę bankową oraz informacji dotyczących umów o rachunek papierów wartościowych, umów o rachunek pieniężny, umów ubezpieczenia lub innych umów dotyczących obrotu instrumentami finansowymi, a w szczególności z przetwarzanych przez uprawnione podmioty danych osób, które zawarły takie umowy.

Zgodnie z projektowanym rozwiązaniem Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego byłby uprawniony do uzyskania dostępu do ww. danych w celu realizacji przypisanych Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego zadań w zakresie rozpoznawania, zapobiegania i wykrywania przestępstw.

Projektowane rozwiązanie ma na celu usprawnienie działań w zakresie przeciwdziałania finansowaniu terroryzmu oraz innych przestępstw, których rozpoznawanie, zapobieganie i wykrywanie należy do zadań Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

3.7 Zmiany w ustawie z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 197, z późn. zm.).

Projektowana ustawa zakłada wprowadzenie zmian w ustawie o giełdach towarowych zmierzających do umożliwienia Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego uzyskania dostępu do informacji stanowiących tajemnicę zawodową.

Zgodnie z projektowanym rozwiązaniem Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego byłby uprawniony do uzyskania dostępu do ww. informacji w celu realizacji przypisanych Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego zadań w zakresie rozpoznawania, zapobiegania i wykrywania przestępstw.

Projektowane rozwiązanie ma na celu usprawnienie działań w zakresie przeciwdziałania finansowaniu terroryzmu oraz innych przestępstw, których rozpoznawanie, zapobieganie i wykrywanie należy do zadań Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

3.8 Zmiany w ustawie z dnia 16 marca 2001 r. o Biurze Ochrony Rządu (Dz. U. z 2014 r. poz. 170, z późn. zm.).

W celu przeciwdziałania bezprawnemu użyciu bezzałogowych statków powietrznych (tzw. dronów) projektowane jest rozwiązanie rozszerzające katalog przypadków, w których funkcjonariusz Biura Ochrony Rządu lub strażnik Straży Marszałkowskiej mają prawo do użycia lub wykorzystania broni palnej poprzez umożliwienie zniszczenia lub unieruchomienia bezzałogowego statku powietrznego w przypadkach, gdy przebieg lotu lub działanie bezzałogowego statku powietrznego: zagraża życiu lub zdrowiu osoby, stwarza zagrożenie dla chronionych obiektów, urzędzeń lub obszarów, zakłóca przebieg imprezy masowej albo zagraża bezpieczeństwu jej uczestników lub stwarza uzasadnione podejrzenie, że bezzałogowy statek powietrzny może zostać użyty jako środek ataku terrorystycznego.

Do zadań Biura Ochrony Rządu należy m.in. ochrona najważniejszych osób w kraju, delegacji państwowych, a także obiektów i urzędzeń o szczególnym znaczeniu, polskich przedstawicielstw dyplomatycznych i konsularnych czy innych obiektów służących osobom ustawowo chronionym. Dlatego też kluczowe pozostaje zapewnienie niezbędnych środków zapobiegania wobec wszelkich potencjalnych zagrożeń terrorystycznych w tym zakresie, z uwzględnieniem zagrożeń związanych z użyciem powszechnie dostępnych bezzałogowych statków powietrznych, które mogą być wykorzystane m.in. do przenoszenia materiałów wybuchowych czy innych szkodliwych czynników i substancji oraz stwarzających bezpośrednie zagrożenie dla chronionych osób, obiektów i urzędzeń. Również zadania Straży Marszałkowskiej, jako formacji właściwej w zakresie ochrony Sejmu i Senatu, predestynują tę formację, jako właściwą w kontekście przypisania niniejszego uprawnienia.

3.9 Zmiany w ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 568, z późn. zm.).

W ustawie o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych wprowadza się zmiany mające na celu dostosowanie jej brzemienia do rozwiązań wprowadzonych ustawą z dnia 15 stycznia 2016 r. o zmianie ustawy o Policji oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 147). Celem projektowanych rozwiązań jest, aby zarówno Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej, jak i komendant oddziału Żandarmerii Wojskowej mogli upoważnić swojego zastępcę do składania wniosków o: zarządzenie kontroli operacyjnej, zatwierdzenie kontroli operacyjnej zarządzonej w przypadkach niecierpiących zwłoki, przedłużenie kontroli operacyjnej, oraz do zarządzania kontroli operacyjnej w przypadkach niecierpiących zwłoki. Podobne rozwiązania zostały wprowadzone m.in.

w art. 19 ust. 9a ustawy o Policji, art. 27 ust. 9a ustawy o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu.

Ponadto w celu przeciwdziałania bezprawnemu użyciu bezzałogowych statków powietrznych (tzw. dronów), projektowane jest rozszerzenie katalogu przypadków, w których żołnierz Żandarmerii Wojskowej ma prawo do użycia lub wykorzystania broni palnej poprzez umożliwienie zniszczenia lub unieruchomienia bezzałogowego statku powietrznego w przypadkach, gdy: przebieg lotu lub działanie bezzałogowego statku powietrznego zagraża życiu lub zdrowiu osoby; stwarza zagrożenie dla chronionych obiektów, urządzeń lub obszarów; zakłóca przebieg imprezy masowej albo zagraża bezpieczeństwu jej uczestników; stwarza uzasadnione podejrzenie, że może zostać użyty jako środek ataku terrorystycznego. W tym kontekście należy zaznaczyć, iż Żandarmeria Wojskowa pozostaje właściwa nie tylko w odniesieniu do ochrania porządku publicznego na terenach i obiektach jednostek wojskowych czy życia i zdrowia ludzi oraz mienia wojskowego przed zamachami naruszającymi te dobra, lecz również jest wykorzystywana do wsparcia Policji w celu ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

3.10 Zmiany w ustawie z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. z 2015 r. poz. 1929, z późn. zm.).

Projektowana regulacja zakłada jednoznaczne wskazanie Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego jako służby właściwej w zakresie rozpoznawania, zapobiegania i wykrywania zagrożeń godzących w bezpieczeństwo informacji przetwarzanych w systemach teleinformatycznych o szczególnym znaczeniu dla bezpieczeństwa państwa albo sieci teleinformatycznych objętych jednolitym wykazem obiektów, instalacji, urządzeń i usług wchodzących w skład infrastruktury krytycznej, a także systemów teleinformatycznych posiadaczy samoistnych i zależnych obiektów, instalacji lub urządzeń infrastruktury krytycznej, poprzez uwzględnienie tej kwestii wśród zadań ustawowych tej formacji określonych w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu.

Wprowadzanie ww. przepisu ma na celu stworzenie podstaw do realizacji przez Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego zadań związanych z rozpoznawaniem, zapobieganiem i wykrywaniem zagrożeniom w cyberprzestrzeni, co jest szczególnie istotne w kontekście wniosków Najwyższej Izby Kontroli dotyczących funkcjonowania polskiego systemu zapewnienia bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni, w których rekomendowano wyznaczenie krajowego organu koordynującego działania innych podmiotów w zakresie ochrony cyberprzestrzeni oraz ustanowienie obowiązków w zakresie raportowania o incydentach w cyberprzestrzeni.

W tym kontekście planowane jest także powierzenie Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego zadania polegającego na przeprowadzaniu oceny bezpieczeństwa wskazanych wyżej systemów teleinformatycznych albo sieci teleinformatycznych. Oceny bezpieczeństwa będą, co do zasady, przeprowadzane zgodnie z rocznym planem przeprowadzania ocen bezpieczeństwa. Jedynie w uzasadnionych przypadkach ocena bezpieczeństwa będzie mogła zostać przeprowadzona z pominięciem planu. Ocena ta będzie polegać na przeprowadzeniu testów bezpieczeństwa systemu teleinformatycznego, w celu identyfikacji zagrożeń wpływających na integralność, poufność, rozliczalność i dostępność tego systemu. W tym celu Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego będzie mogła m.in. wytwarzać lub pozyskiwać urządzenia lub programy komputerowe, o których mowa w art. 269b ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (urządzenia lub programy komputerowe przystosowane do popełnienia przestępstwa) oraz używać je w celu określenia podatności ocenianego systemu na możliwość popełnienia przestępstw. W tym wypadku możliwe będzie uzyskiwanie dostępu do informacji poprzez przełamywanie lub omijanie elektronicznych, magnetycznych, informatycznych lub innych zabezpieczeń lub uzyskiwanie dostępu do całości lub części systemu teleinformatycznego. Istotnym jest, że informacje uzyskane w ten sposób nie będą

mogły być wykorzystywane do realizacji zadań ustawowych ABW i będą podlegały niezwłocznemu komisijnemu i protokolarnemu zniszczeniu.

Po przeprowadzeniu oceny bezpieczeństwa ABW sporządzać będzie i przekazywać podmiotowi, którego system podlegał ocenie raport zawierający podsumowanie przeprowadzonych czynności oraz wskazanie wykrytych podatności systemu teleinformatycznego przez które rozumie się słabość zasobu lub zabezpieczenia systemu teleinformatycznego, która może zostać wykorzystana przez zagrożenie.

Ponadto w przypadku powzięcia informacji o wystąpieniu zdarzenia o charakterze terrorystycznym w cyberprzestrzeni RP, Szef ABW będzie mógł żądać przedstawienia informacji o budowie, funkcjonowaniu oraz zasadach eksploatacji posiadanych systemów teleinformatycznych, w tym informacji obejmujących hasła komputerowe, kody dostępu i inne dane umożliwiające dostęp do systemu oraz ich używanie.

Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego będzie również odpowiedzialny za prowadzenie centralnego rejestru zdarzeń naruszających bezpieczeństwo systemów teleinformatycznych o szczególnym znaczeniu dla bezpieczeństwa państwa albo sieci teleinformatycznych objętych jednolitym wykazem obiektów, instalacji, urządzeń i usług wchodzących w skład infrastruktury krytycznej, a także systemów teleinformatycznych posiadaczy samoistnych i zależnych obiektów, instalacji lub urządzeń infrastruktury krytycznej. W związku z ww. zadaniem administratorzy przedmiotowych systemów teleinformatycznych zostaną zobowiązani do przekazywania Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego danych dotyczących zdarzeń naruszających bezpieczeństwo systemów teleinformatycznych. Projektowane rozwiązanie pozwoli Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego poszerzyć dostęp do informacji dotyczących charakteru zdarzeń w cyberprzestrzeni, co przełoży się na zwiększenie zdolności w zakresie zapobiegania tym zdarzeniom.

Nowym instrumentem, odnoszącym się do systemów teleinformatycznych, którego celem nie będzie jednak bezpośrednio ich ochrona, ale zapobieganie i wykrywanie przestępstw o charakterze terrorystycznym oraz ściganie ich sprawców, jest przyznanie Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego uprawnienia do zarządzenia zablokowania – albo zażądania od administratora systemu teleinformatycznego zablokowania – dostępności określonych danych informatycznych w systemie teleinformatycznym na czas określony, nie dłuższy niż 30 dni. Zgody na ww. działanie udzielać będzie Prokurator Generalny, zaś Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, jednocześnie z zablokowaniem danych lub zażądaniem od administratora danych ich zablokowania, zobowiązany będzie do zwrócenia się do Sądu Okręgowego w Warszawie z pisemnym wnioskiem o wydanie postanowienia w przedmiotowej sprawie.

Sąd będzie mógł na pisemny wniosek Szefa ABW, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego, na okres nie dłuższy niż 3 miesiące, wydać postanowienie o przedłużeniu blokowania dostępności danych informatycznych, jeżeli nie ustały przyczyny zarządzenia tych czynności. Blokada dostępności danych informatycznych znoszona będzie w przypadku nieudzielenia przez sąd w terminie 5 dni zgody na zarządzenie zablokowania dostępności określonych danych informatycznych albo nieudzielenia przez sąd zgody na przedłużenie blokowania dostępności danych, bądź po upływie okresu, na który została wprowadzona.

Projektowane rozwiązanie ma szczególne znaczenie w kontekście przeciwdziałania działalności organizacji terrorystycznych, które wykorzystują Internet do promowania swojej ideologii, zamieszczania instruktarzu w zakresie sposobu przeprowadzania zamachów terrorystycznych oraz komunikowania się ze swoimi zwolennikami.

W celu zwiększenia zdolności w zakresie przeciwdziałania finansowaniu terroryzmu projektowane jest przyznanie Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego – w związku z realizacją zadań ustawowych związanych z rozpoznawaniem, zapobieganiem i wykrywaniem przestępstw – kompetencji do korzystania z przetwarzanych przez banki informacji stanowiących tajemnicę bankową oraz informacji dotyczących umów o rachunek papierów wartościowych, umów o rachunek pieniężny,

umów ubezpieczenia lub innych umów dotyczących obrotu instrumentami finansowymi, a w szczególności z przetwarzanych przez uprawnione podmioty danych osób, które zawarły takie umowy.

W tym celu Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego będzie mogła korzystać także z informacji i danych przetwarzanych przez podmioty wykonujące działalność na podstawie ustawy o giełdach towarowych, podmiotów wykonujących działalność ubezpieczeniową, podmiotów wykonujących działalność w zakresie obrotu papierami wartościowymi i innymi instrumentami finansowymi na podstawie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz instytucji obowiązanych i podmiotów świadczących usługi finansowe w rozumieniu ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

Przedmiotowe informacje udzielane będą na podstawie postanowienia wydanego na pisemny wniosek Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego przez Sąd Okręgowy w Warszawie. W celu zachowania proporcjonalności dostępu do ww. informacji i danych Sąd Okręgowy w Warszawie, wyrażając zgodę na ich udostępnienie określać będzie ich rodzaj, zakres oraz podmiot zobowiązany do ich udostępnienia.

Projektowana ustawa przewiduje także wprowadzenie instytucji prawnej, pozwalającej na pozyskanie do współpracy osób działających na rzecz innego państwa lub organizacji (w odniesieniu do przestępstw o charakterze terrorystycznym i szpiegostwa). W przypadku, gdy informacje lub materiały uzyskane przez Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego podczas realizacji zadań wskazują na popełnienie przestępstwa szpiegostwa albo uprawniają do działania zmierzającego do popełnienia przestępstwa o charakterze terrorystycznym, Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego otrzyma uprawnienie do odstąpienia – w przypadku gdy jest to uzasadnione względami bezpieczeństwa państwa – od obowiązku zawiadomienia właściwego prokuratora o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przestępstwa oraz o osobie, która według uzyskanych przez Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego informacji lub materiałów może być jego sprawcą.

Skorzystanie przez Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego z ww. uprawnienia możliwe będzie jedynie pod warunkiem, że sprawca przestępstwa szpiegostwa albo podejrzewany o przestępstwa o charakterze terrorystycznym świadomie i dobrowolnie ujawni wszelkie okoliczności popełnionego czynu lub prowadzonej działalności oraz zobowiąże się do podjęcia tajnej współpracy z Agencją Bezpieczeństwa Wewnętrznego. Odstąpienie przez Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego od obowiązku zawiadomienia właściwego prokuratora o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przestępstwa będzie możliwe za zgodą Prezesa Rady Ministrów albo Ministra Koordynatora Służb Specjalnych, jeżeli został powołany oraz po zasięgnięciu opinii Prokuratora Generalnego. O wystąpieniu z wnioskiem o udzielenie ww. zgody Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego powiadamiać będzie Prezydenta RP.

W projektowanej ustawie przewidziano szereg warunków ograniczających prowadzenie współpracy na zasadach wskazanych powyżej. W pierwszej kolejności należy wskazać na to, że projektowane rozwiązanie nie będzie mogło zostać zastosowane w przypadku, gdy sprawca przestępstwa szpiegostwa lub podejrzewany o przestępstwa o charakterze terrorystycznym popełnił umyślne przestępstwo przeciwko życiu albo inne przestępstwo umyślne, którego skutkiem jest śmierć człowieka, ciężki uszczerbek na zdrowiu albo współdziałał w popełnieniu takiego przestępstwa lub usiłował je popełnić albo nakłaniał inną osobę do jego popełnienia.

Ponadto w przypadku, gdy po podjęciu tajnej współpracy z Agencją Bezpieczeństwa Wewnętrznego sprawca przestępstwa szpiegostwa lub podejrzewany o przestępstwa o charakterze terrorystycznym prowadzić będzie działalność na szkodę Rzeczypospolitej Polskiej niezgodnie z warunkami tej współpracy albo popełni jedno z przestępstw, o których mowa powyżej, będzie współdziałał w jego popełnieniu albo nakłaniał do jego popełnienia, Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego zobowiązany będzie do powiadomienia właściwego prokuratora. Ten sam obowiązek spoczywać będzie na Szefie Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego także w przypadku, gdy zostanie ujawnione,

że ww. współpracownik świadomie nie ujawnił wszystkich okoliczności związanych z popełnieniem przestępstwa szpiegostwa albo działalnością zmierzającą do popełnienia przestępstwa o charakterze terrorystycznym. Osobie pozyskanej do współpracy na zasadach wskazanych powyżej przysługiwać będą odpowiednie do zagrożenia środki ochronne.

Ponadto przewidywane jest przyjęcie rozwiązania polegającego na wprowadzeniu zmian pozwalających podjąć służbę w Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu także osobom, które obok obywatelstwa polskiego posiadają obywatelstwo innego kraju. Celem projektowanego rozwiązania jest ułatwienie pozyskiwania do służby na rzecz Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu osób, które mogą ułatwić rozpoznanie środowisk radykalnych z innych krajów, w tym międzynarodowych organizacji terrorystycznych.

Mając na uwadze zagwarantowanie optymalnych rozwiązań służących ochronie polskich obywateli poza granicami RP projekt zakłada rozszerzenie katalogu zadań Agencji Wywiadu o rozpoznawanie, przeciwdziałanie i zapobieganie zdarzeniom o charakterze terrorystycznym wymierzonym przeciwko obywatelom lub mieniu Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami państwa, z wyłączeniem zdarzeń o charakterze terrorystycznym wymierzonych przeciwko żołnierzom lub mieniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, co pozwoli zwiększyć skuteczność działań Agencji Wywiadu w zakresie przeciwdziałania terroryzmowi.

W projektowanej ustawie, w celu przeciwdziałania bezprawnemu użyciu bezzałogowych statków powietrznych (tzw. dronów), wprowadzane jest również – analogicznie jak w przypadku innych, wymienionych w ustawie, służb – rozwiązanie rozszerzające katalog przypadków, w których funkcjonariusze Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu mają prawo do użycia lub wykorzystania broni palnej poprzez umożliwienie zniszczenia lub unieruchomienia bezzałogowego statku powietrznego w przypadkach gdy: przebieg lotu lub działanie bezzałogowego statku powietrznego zagraża życiu lub zdrowiu osoby, stwarza zagrożenie dla chronionych obiektów, urządzeń lub obszarów lub stwarza uzasadnione podejrzenie, że może on zostać użyty jako środek ataku terrorystycznego. Ponadto funkcjonariuszom Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego przysługiwać będzie powyższe uprawnienie także w sytuacji, gdy przebieg lotu lub działania statku bezzałogowego zakłócają przebieg imprezy masowej albo zagraża bezpieczeństwu jej uczestników.

W związku z powyższym projektowane jest rozszerzenie katalogu uprawnień przysługujących funkcjonariuszom Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu wykonującym zadania w zakresie ochrony w granicach chronionych obszarów i obiektów poprzez umożliwienie zniszczenia, unieruchomienia lub przejścia kontroli nad lotem modelu latającego lub bezzałogowego statku powietrznego. Przedmiotowe uprawnienia przysługiwać będą funkcjonariuszom Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu także w miejscu bezpośrednio sąsiadującym z chronionymi urządzeniami, obszarami lub obiektami, jeżeli okaże się to niezbędne do zapewnienia ich bezpieczeństwa lub bezpieczeństwa przebywających w nich osób.

3.11 Zmiany w ustawie z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze (Dz.U. z 2013 r. poz. 1393, z późn. zm.)

W celu przeciwdziałania zagrożeniom związanym z użyciem bezzałogowych statków powietrznych (tzw. dronów) projektowane jest rozwiązanie, zgodnie z którym w określonych przypadkach bezzałogowy statek powietrzny, w tym model latający, może zostać zniszczony, unieruchomiony lub nad jego lotem może zostać przejęta kontrola.

W sytuacji, gdy przebieg lotu lub działanie bezzałogowego statku powietrznego zagraża życiu lub zdrowiu osoby, stwarza zagrożenie dla chronionych obiektów, urządzeń lub obszarów lub stwarza uzasadnione podejrzenie, że statek ten może zostać użyty jako środek ataku terrorystycznego, funkcjonariuszom Policji, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Służby Kontrwywiadu

Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Celnej i Służby Więziennej, żołnierzom Żandarmerii Wojskowej i Sił Zbrojnych oraz pracownikom specjalistycznych uzbrojonych formacji ochronnych przysługiwać będzie uprawnienie do jego zniszczenia, unieruchomienia lub przejęcia kontroli nad jego lotem.

Przedmiotowe uprawnienie przysługiwać będzie ponadto funkcjonariuszom Policji, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, żołnierze Żandarmerii Wojskowej oraz pracownikom specjalistycznych uzbrojonych formacji ochronnych w sytuacji, gdy bezzałogowy statek powietrzny lub model latający zakłóca przebieg imprezy masowej albo zagraża bezpieczeństwu jej uczestników.

Z kolei w przypadku, gdy bezzałogowy statek powietrzny wykonuje lot w przestrzeni powietrznej, w której części państwowy organ zarządzania ruchem lotniczym wprowadził ograniczenia lotów albo znajdującej się nad terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w której lot statku powietrznego jest zakazany od poziomu terenu do określonej wysokości, uprawnienie do jego zniszczenia, unieruchomienia lub przejęcia nad nim kontroli przysługiwać będzie Żołnierzom Sił Zbrojnych RP.

Wprowadzenie projektowanego rozwiązania jest szczególnie zasadne w kontekście braku regulacji dotyczących przeciwdziałania zagrożeniom związanym z użyciem bezzałogowych statków powietrznych w przestrzeni publicznej i jednoczesnym znaczącym wzroście liczby incydentów związanych z ich użyciem.

3.12 Zmiany w ustawie z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. z 2014 r. poz. 243).

Mając na uwadze to, że anonimowość tzw. przedpłaconych kart telefonicznych (*pre-paid*) dostarcza – jak pokazują przypadki krajowe i zagraniczne – przestępcom, w tym osobom zaangażowanym w działalność terrorystyczną, dogodnego narzędzia do komunikowania się i kamuflażu w projektowanej ustawie przewidziano obowiązek rejestracji użytkowników ww. kart. Przyjęcie proponowanych rozwiązań jest uzasadnione także w kontekście przeciwdziałania zjawisku fałszywych powiadomień o podłożeniu ładunków wybuchowych, których celem jest wywołanie działań właściwych służb i doprowadzenie do zakłócenia funkcjonowania organów państwa. Mając na uwadze powyższe proponuje się wprowadzenie w ustawie – Prawo telekomunikacyjne, rozwiązania, zgodnie z którym abonenci tzw. przedpłaconych kart telefonicznych zobowiązani będą do podania swoich danych. W przypadku osób fizycznych przewidziany jest obowiązek podania następujących danych:

- imię i nazwisko;
- numer ewidencyjny PESEL (w przypadku osoby nieposiadającej numeru ewidencyjnego PESEL nazwa i numer dokumentu stwierdzającego tożsamość);
- adres zameldowania, a w przypadku jego braku, adres zamieszkania lub adres korespondencyjny;
- nazwa, seria i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość, a w przypadku cudzoziemca, który nie jest obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej albo Konfederacji Szwajcarskiej – numer paszportu lub karty pobytu.

Abonenci niebędący osobami fizycznymi podawać będą z kolei dane dotyczące:

- nazwy;
- numeru identyfikacyjnego REGON lub NIP (lub numeru w rejestrze przedsiębiorców albo ewidencji działalności gospodarczej lub innym właściwym rejestrze prowadzonym w państwie członkowskim);
- adresu siedziby;

– adresu korespondencyjnego.

Z powyższym rozwiązaniem powiązany będzie obowiązek dostawcy usług do weryfikowania zgodności podanych przez abonenta będącego osobą fizyczną danych z danymi podanymi w dokumencie potwierdzającym jego oraz – w przypadku, gdy abonent nie jest osobą fizyczną – we właściwych rejestrach zawierających dane dotyczące nazwy, numeru identyfikacyjnego REGON lub NIP (lub numeru w rejestrze przedsiębiorców albo ewidencji działalności gospodarczej lub innym właściwym rejestrze prowadzonym w państwie członkowskim) oraz adresu siedziby.

Zgodnie z projektowanym rozwiązaniem dostawcy usług przedpłaconych w publicznej sieci telekomunikacyjnej zaprzestaną świadczenia usług abonentom, którzy nie podali wymaganych danych lub których dane nie zostały zweryfikowane przez dostawcę usług. Jednakże mając na uwadze konieczność przystosowania się dostawców usług przedpłaconych w publicznej sieci telekomunikacyjnej przedsiębiorców telekomunikacyjnych do projektowanych rozwiązań przewidywane jest, że przepis dotyczący zaprzestania świadczenia usług we wskazanym wyżej wypadku wejdzie w życie w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

3.13 Zmiany w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2014 r. poz. 94, z późn. zm.).

Projekt ustawy zakłada wprowadzenie zmian w ustawie o obrocie instrumentami finansowymi zmierzających do umożliwienia Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego uzyskania dostępu do informacji stanowiących tajemnicę zawodową.

Zgodnie z projektowanym rozwiązaniem Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego byłby uprawniony do uzyskania dostępu do ww. informacji w celu realizacji przypisanych Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego zadań w zakresie rozpoznawania, zapobiegania i wykrywania przestępstw.

Projektowane rozwiązanie ma na celu usprawnienie działań w zakresie przeciwdziałania finansowaniu terroryzmu oraz innych przestępstw, których rozpoznawanie, zapobieganie i wykrywanie należy do zadań Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

3.14 Zmiany w ustawie z dnia 9 czerwca 2006 r. o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego (Dz. U. z 2014 r. poz. 253, z późn. zm.).

W celu zwiększenia zdolności Służby Kontrwywiadu Wojskowego w zakresie przeciwdziałania przestępstwom o charakterze terrorystycznym planowane jest rozszerzenie katalogu zadań tej służby. Służba Kontrwywiadu Wojskowego, w zakresie rozpoznawania, zapobiegania oraz wykrywania przestępstw popełnianych przez żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową, funkcjonariuszy SKW i SWW oraz pracowników SZ RP i innych jednostek organizacyjnych MON, będzie właściwa – poza przypadkami dotychczas określonymi w ustawie – również w odniesieniu do przestępstw godzących w bezpieczeństwo potencjału obronnego państwa, Sił Zbrojnych RP oraz jednostek organizacyjnych Ministerstwa Obrony Narodowej, a także państw, które zapewniają wzajemność.

Analogicznie planowane jest przyznanie tej służbie zadania polegającego na rozpoznawaniu, zapobieganiu oraz wykrywaniu zdarzeń oraz przestępstw o charakterze terrorystycznym, godzących w bezpieczeństwo potencjału obronnego państwa, Sił Zbrojnych RP oraz jednostek organizacyjnych Ministerstwa Obrony Narodowej, a także aktom o charakterze terrorystycznym wymierzonym przeciwko personelowi i mieniu Sił Zbrojnych RP, oraz zwalczanie skutków takich aktów.

Projektowane jest ponadto wprowadzenie dodatkowych rozwiązań dotyczących współdziałania Służby Wywiadu Wojskowego z innymi służbami, organami i jednostkami organizacyjnymi. W tym zakresie planowane jest przyjęcie rozwiązania, zgodnie z którym, w celu realizacji ww.

współdziałania, w szczególności dla zapewnienia bezpieczeństwa i właściwej realizacji zadań SWW poza granicami państwa, w SWW będą mogły być tworzone zespoły zadaniowe składające się z funkcjonariuszy SWW, żołnierzy zawodowych wyznaczonych na stanowiska służbowe w SWW oraz żołnierzy pełniących służbę w oddziałach lub pododdziałach Sił Zbrojnych RP. Żołnierze pełniący służbę w oddziałach lub pododdziałach SZ RP, wchodzący w skład zespołów zadaniowych będą wykonywać polecenia i rozkazy według procedur obowiązujących w SWW.

Mając na uwadze projektowane rozwiązania dotyczące zwiększenia zdolności kontrwywiadowczych Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego przewiduje się wprowadzenie analogicznych rozwiązań poszerzających uprawnienia Służby Kontrwywiadu Wojskowego w zakresie wprowadzenia instytucji prawnej, pozwalającej na pozyskanie do współpracy osób działających na rzecz innego państwa lub organizacji (w odniesieniu do przestępstw o charakterze terrorystycznym i szpiegostwa).

W projektowanej ustawie, w celu przeciwdziałania bezprawnemu użyciu bezzałogowych statków powietrznych (tzw. dronów), projektowane jest rozwiązanie rozszerzające katalog przypadków, w których funkcjonariusze Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służby Wywiadu Wojskowego mają prawo do użycia lub wykorzystania broni palnej poprzez umożliwienie zniszczenia lub unieruchomienia bezzałogowego statku powietrznego w przypadkach gdy przebieg lotu lub działanie bezzałogowego statku powietrznego zagraża życiu lub zdrowiu osoby, stwarza zagrożenie dla chronionych obiektów, urządzeń lub obszarów lub stwarza uzasadnione podejrzenie, że bezzałogowy statek powietrzny może zostać użyty jako środek ataku terrorystycznego. Ponadto funkcjonariuszom Służby Kontrwywiadu Wojskowego przysługiwać będzie powyższe uprawnienie także w sytuacji, gdy przebieg lotu lub działania statku bezzałogowego zakłócają przebieg imprezy masowej albo zagrażają bezpieczeństwu jej uczestników.

3.15 Zmiany w ustawie z dnia 9 czerwca 2006 r. o służbie funkcjonariuszy Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służby Wywiadu Wojskowego (Dz.U. z 2014, poz. 1106, z późn. zm.)

Przewidywane jest przyjęcie rozwiązania polegającego na wprowadzeniu zmian pozwalających podjąć służbę w Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego osobom, które obok obywatelstwa polskiego posiadają obywatelstwo innego kraju. Celem projektowanego rozwiązania jest ułatwienie pozyskiwania osób do służby na rzecz Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służby Wywiadu Wojskowego, co jest niezwykle istotne w świetle działań podejmowanych w celu wewnętrznego rozpoznania organizacji terrorystycznych mających charakter międzynarodowy.

3.16 Zmiany w ustawie z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (Dz. U. z 2014 r. poz. 1411, z późn. zm.).

W projektowanej ustawie, w celu przeciwdziałania bezprawnemu użyciu bezzałogowych statków powietrznych (tzw. dronów), projektowane jest ponadto rozwiązanie rozszerzające katalog przypadków, w których funkcjonariusze Centralnego Biura Antykorupcyjnego mają prawo do użycia lub wykorzystania broni palnej poprzez umożliwienie zniszczenia lub unieruchomienia bezzałogowego statku powietrznego w przypadkach gdy przebieg lotu lub działanie bezzałogowego statku powietrznego zagraża życiu lub zdrowiu osoby, stwarza zagrożenie dla chronionych obiektów, urządzeń lub obszarów albo stwarza uzasadnione podejrzenie, że może zostać użyty jako środek ataku terrorystycznego.

W związku z powyższym projektowane jest rozszerzenie katalogu uprawnień przysługujących funkcjonariuszom Centralnego Biura Antykorupcyjnego wykonującym zadania w zakresie ochrony w granicach chronionych obszarów i obiektów poprzez umożliwienie zniszczenia, unieruchomienia lub przejęcia kontroli nad lotem modelu latającego lub bezzałogowego statku powietrznego. Przedmiotowe uprawnienia przysługiwać będą funkcjonariuszom Centralnego Biura Antykorupcyjnego także w miejscu bezpośrednio sąsiadującym z chronionymi urządzeniami,

obszarami lub obiektami, jeżeli okaże się to niezbędne do zapewnienia ich bezpieczeństwa lub bezpieczeństwa przebywających w nich osób.

3.17 Zmiany w ustawie z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz.U. z 2014 r. poz. 1525 z późn. zm.).

W projektowanej ustawie przewidywane są rozwiązania mające na celu usprawnienie procedury wydalenia z terytorium RP zradykalizowanych osób będących obywatelami Unii Europejskiej lub członków ich rodzin niebędących obywatelami Unii Europejskiej, stanowiących zagrożenie dla bezpieczeństwa państwa. Decyzje o wydaleniu będą wydawane przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce pobytu ww. osób z urzędu lub na wniosek Ministra Obrony Narodowej, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefa Agencji Wywiadu, Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Szefa Służby Wywiadu Wojskowego, Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji;

Natomiast minister właściwy do spraw wewnętrznych, na wniosek Komendanta Głównego Policji, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego albo Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego, będzie wydawał decyzję o wydaleniu z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE, mogących prowadzić działalność terrorystyczną lub szpiegowską albo podejrzewanych o popełnienie jednego z tych przestępstw. Decyzja ta będzie podlegać natychmiastowemu, przymusowemu wykonaniu. Przewidywane powierzenie kompetencji w tym zakresie organowi wyższego stopnia niż wojewoda, który jest właściwy do podjęcia takiej decyzji w pozostałych przypadkach, jest zasadne ze względu na szczególne znaczenie działań państwa w zakresie zapobiegania terroryzmowi i rygor natychmiastowej wykonalności rzutu na możliwości odwoławcze. Proponowane przepisy umożliwiają bowiem odwołanie od decyzji, ale nie wstrzymuje to jej natychmiastowej wykonalności, będzie więc ono dokonywane spoza terytorium RP.

3.18 Zmiany w ustawie z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. z 2013 r. poz. 757, z późn. zm.)

W ustawie planowane jest umożliwienie ratownikom medycznym wykonywania zadań zawodowych w jednostkach podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych niebędących podmiotami leczniczymi. Dotychczas funkcjonariusze służb podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych będący ratownikami medycznymi nie mieli uprawnień do wykonywania zadań ratowniczych, co ograniczało skuteczność prowadzonych działań ratowniczych, w szczególności gdy ww. służby jako pierwsze pojawiały się na miejscu zdarzenia. Rozwiązanie to podyktowane jest koniecznością zapewnienia możliwości prowadzenia działań ratowniczych na miejscu zdarzenia o charakterze terrorystycznym, również podczas prowadzenia działań kontrterrorystycznych, a zatem w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia również ratowników medycznych.

3.19 Zmiany w ustawie z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2013 r. poz. 1166, z późn. zm.).

Projektowana ustawa wprowadza zmianę w art. 3 pkt 11 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym, zastępując dotychczas umieszczoną w tym przepisie definicję zdarzenia o charakterze terrorystycznym odesłaniem do definicji, która w celu zachowania kompleksowości została umieszczona w przygotowanym projekcie.

Z powodów wskazanych powyżej przewiduje się także uchycenie art. 12a ustawy o zarządzaniu kryzysowym odnoszącego się do kwestii związanych z przekazywaniem informacji o zagrożeniu o charakterze terrorystycznym dla infrastruktury krytycznej oraz możliwości udzielania zaleceń przez

Szefa ABW organom administracji publicznej, posiadaczom samoistnym i zależnym obiektów, instalacji lub urządzeń infrastruktury krytycznej – przepisy w tym zakresie przeniesione zostały do projektowanej ustawy o działaniach antyterrorystycznych.

Analogiczne rozwiązanie zastosowano w odniesieniu do dotychczasowego art. 23 ustawy o zarządzaniu kryzysowym określającego zasady wprowadzania stopni alarmowych w związku z zagrożeniem o charakterze terrorystycznym.

3.20 Zmiany w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (Dz. U. z 2015 r. poz. 990, z późn. zm.).

W projektowanej ustawie, w celu przeciwdziałania zagrożeniom związanym z użyciem bezzałogowych statków powietrznych (tzw. dronów), wprowadza się rozwiązanie rozszerzające katalog przypadków, w których funkcjonariusze Służby Celnej mają prawo do użycia lub wykorzystania broni palnej poprzez umożliwienie zniszczenia lub unieruchomienia bezzałogowego statku powietrznego w przypadkach gdy: przebieg lotu lub działanie bezzałogowego statku powietrznego zagraża życiu lub zdrowiu osoby, stwarza zagrożenie dla chronionych obiektów, urządzeń lub obszarów lub stwarza uzasadnione podejrzenie, że bezzałogowy statek powietrzny może zostać użyty jako środek ataku terrorystycznego.

3.21 Zmiany w ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. z 2014 r. poz. 1415, z późn. zm.).

W celu przeciwdziałania zagrożeniom związanym z użyciem bezzałogowych statków powietrznych (tzw. dronów), wprowadza się rozwiązanie rozszerzające katalog przypadków, w których funkcjonariusze Służby Więziennej mają prawo do użycia lub wykorzystania broni palnej poprzez umożliwienie zniszczenia lub unieruchomienia bezzałogowego statku powietrznego w przypadkach gdy: przebieg lotu lub działanie bezzałogowego statku powietrznego zagraża życiu lub zdrowiu osoby, stwarza zagrożenie dla chronionych obiektów, urządzeń lub obszarów lub stwarza uzasadnione podejrzenie, że może zostać użyty jako środek ataku terrorystycznego.

3.22 Zmiany w ustawie z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz. 628, z późn. zm.).

W celu przeciwdziałania zagrożeniom związanym z użyciem bezzałogowych statków powietrznych (tzw. dronów), projektowane jest rozwiązanie rozszerzające katalog przypadków, w których osoby uprawnione mają prawo do użycia lub wykorzystania broni palnej poprzez umożliwienie zniszczenia lub unieruchomienia bezzałogowego statku powietrznego w przypadkach gdy:

- przebieg lotu lub działanie bezzałogowego statku powietrznego zagraża życiu lub zdrowiu osoby, stwarza zagrożenie dla chronionych obiektów, urządzeń lub obszarów; zakłóca przebieg imprezy masowej albo zagraża bezpieczeństwu jej uczestników; stwarza uzasadnione podejrzenie, że bezzałogowy statek powietrzny może zostać użyty jako środek ataku terrorystycznego;
- bezzałogowy statek powietrzny wykonuje lot w przestrzeni powietrznej, w części której państwowy organ zarządzania ruchem lotniczym wprowadził ograniczenia lotów albo znajdującej się nad terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w której lot statku powietrznego jest zakazany od poziomu terenu do określonej wysokości.

W związku z projektowanym rozwiązaniem przewidziane zostały zmiany w ustawach regulujących działanie poszczególnych służb, których funkcjonariuszom przyznaje się uprawnienia w przedmiotowym zakresie.

Ponadto w celu zapewnienia niezbędnych i natychmiastowych mechanizmów reagowania wprowadza się rozwiązanie, zgodnie z którym osoba uprawniona do użycia broni może odstąpić od określonego w ustawie o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej wymogu zidentyfikowania przed oddaniem strzału swojej formacji albo służby oraz wezwania osoby do zachowania zgodnego z prawem. Odstąpienie od ww. wymogów przewidziane jest w sytuacji, gdy ich zrealizowanie groziłoby bezpośrednim niebezpieczeństwem dla życia lub zdrowia uprawnionego lub innej osoby, lub gdy jest to niezbędne dla zapobieżenia wystąpienia zdarzenia o charakterze terrorystycznym.

3.23 Zmiana w ustawie z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. poz. 1650, z późn. zm.).

Zakłada się wprowadzenie zmiany w ustawie o cudzoziemcach w celu umożliwienia wydania przez organ uprawniony decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu także na wniosek Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służby Wywiadu Wojskowego, co pozwoli poszerzyć zakres informacji, na podstawie których podejmowana jest przedmiotowa decyzja.

Przewidziane jest także rozwiązanie, zgodnie z którym w odniesieniu do cudzoziemców mogących prowadzić działalność terrorystyczną lub szpiegowską albo podejrzewanych o popełnienie jednego z tych przestępstw, decyzję o zobowiązaniu do powrotu podejmować będzie minister właściwy do spraw wewnętrznych na wniosek Komendanta Głównego Policji, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego albo Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego. Przewidziane powierzenie kompetencji w tym zakresie organowi wyższego stopnia niż wojewoda, który jest właściwy do podjęcia takiej decyzji w pozostałych przypadkach, jest zasadne ze względu na szczególne znaczenie działań państwa w zakresie przeciwdziałania terroryzmowi. Mając na uwadze potencjalne znaczne zagrożenia dla bezpieczeństwa państwa ze strony osoby wydalanej w powyższym trybie przewiduje się, że decyzja ministra właściwego do spraw wewnętrznych podlegać będzie natychmiastowemu, przymusowemu wykonaniu. Odwołanie od tej decyzji przysługiwać będzie do Prezesa Rady Ministrów jako organu wyższego stopnia.

Ponadto, w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. – Prawo konsularne, którą wprowadzono zmianę w ustawie o cudzoziemcach, zgodnie z którą minister właściwy do spraw zagranicznych tworzy i prowadzi w systemie teleinformatycznym centralny rejestr wizowy, przewidziane jest dokonanie zmiany tytułu rozdziału 3 działu X przedmiotowej ustawy w celu zawarcia w nim odniesienia do centralnego rejestru wizowego. Dodatkowo przewidywane jest wskazanie Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego jako jednego z organów, którym udostępniane są dane przetwarzane w centralnym rejestrze wizowym.

4 Przepisy przejściowe.

W związku ze zmianami proponowanym w przygotowanej regulacji dotyczącymi ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji w projektowanych przepisach przejściowych wskazano, że do czasu wydania nowych przepisów wykonawczych zachowują moc dotychczasowe przepisy wykonawczej wydane na podstawie art. 18 ust. 8 ustawy o Policji, co odnosi się do obowiązującego obecnie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 sierpnia 2013 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu użycia oddziałów i pododdziałów Policji oraz Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w razie zagrożenia bezpieczeństwa publicznego lub zakłócenia porządku publicznego (Dz. U. z 2013 r. poz. 1037).

W związku ze wskazanym w art. 10 ust. 1, obowiązkiem prowadzenia przez Szefa ABW wykazu obiektów, instalacji i urządzeń szczególnie zagrożonych zdarzeniem o charakterze terrorystycznym, w przepisach przejściowych, w art. 47 wskazano, iż wykaz ten zostanie utworzony w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Ponadto w związku z przewidywanym nałożeniem nowych zadań na Szefa ABW, poprzez zmianę ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. z 2015 r. poz. 1929, z późn. zm.), dotyczących m.in. rozpoznawania, zapobiegania i zwalczania zagrożeń w cyberprzestrzeni RP i prowadzenia centralnego rejestru zdarzeń naruszających bezpieczeństwo systemów teleinformatycznych, w przepisach przejściowych wskazano, że w ciągu 24 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy Szef ABW:

- 1) dokona zamówień na usługi i dostawy sprzętu technicznego, informatycznego oraz oprogramowania;
- 2) podejmie działania inwestycyjne;
- 3) zapewni obsadę etatową;
- 4) przeprowadzi szkolenia dla funkcjonariuszy Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego;

– przy czym zaznaczono, że zadania te mają być realizowane z uwzględnieniem posiadanych aktualnie zasobów osobowych i rzeczowych, a (poza zapewnieniem obsady etatowej) realizacja tych zadań będzie finansowana w formie dotacji celowej z budżetu państwa w roku budżetowym 2017 i 2018.

Co istotne do zamówień na dostawy, usługi i roboty budowlane związanych z realizacją zadań, o których mowa powyżej, nie stosuje się ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 2164).

W odniesieniu do obowiązku opracowywania przez Szefa ABW rocznego planu prowadzenia ocen bezpieczeństwa, w celu zapobiegania oraz zwalczania zdarzeń o charakterze terrorystycznym występujących w cyberprzestrzeni RP, w przepisach przejściowych wskazano, że po raz pierwszy zostanie on opracowany na 2017 rok.

Z kolei w związku z koniecznością przystosowania się dostawców usług przedpłaconych w publicznej sieci telekomunikacyjnej do projektowanych rozwiązań przewidywane jest, że przepis dotyczący zaprzestania świadczenia usług abonentom, którzy nie podali wymaganych danych lub których dane nie zostały zweryfikowane przez dostawcę usług wejdzie w życie w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

5 Oświadczenie o zgodności z prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie implementuje prawa UE.

Na płaszczyźnie wspólnotowej nie ma obecnie przepisów bezwzględnie wiążących, które normowałyby niniejszą problematykę, niemniej jednak projektowana regulacja pozostaje w zgodzie z przyjętymi przez Unię Europejską dokumentami odnoszącymi się do problematyki zagrożeń o charakterze terrorystycznym, w tym w szczególności *Decyzją ramową Rady 2002/475/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie zwalczania terroryzmu* (Dz. U. UE L, Nr 164, poz. 3) oraz *Decyzją ramową Rady 2008/919/WSiSW z dnia 28 listopada 2008 r. zmieniającą Decyzję ramową Rady 2002/475/WSiSW z 13 czerwca 2002 r. w sprawie zwalczania terroryzmu* (Dz. U. UE L Nr 330, poz. 21).

Warto mieć również na uwadze, iż Polska jest stroną licznych dokumentów międzynarodowych dotyczących walki z terroryzmem, obejmujących poza dokumentami wypracowanymi w ramach Unii Europejskiej, m.in. dokumenty przyjęte w ramach Organizacji Narodów Zjednoczonych, Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego, Rady Europy oraz Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie.

Zawarcie w projektowanej regulacji przepisów zmieniających ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – *Kodeks karny* ma na celu m.in. wdrożenie na poziomie krajowym zapisów Rezolucji ONZ nr 2178

(2014) z dnia 24 września 2014 r., zobowiązującej m.in. do: penalizacji zachowań osób, które podróżują do państw innych niż ich państwa obywatelstwa bądź zamieszkania w celu popełnienia, planowania, przygotowania lub uczestnictwa w atakach terrorystycznych, a także w celu udzielania lub otrzymywania treningu terrorystycznego, co zostanie uwzględnione w przepisach zmieniających ujętych w przygotowywanej regulacji.

Warto dodać, że Parlament Europejski i Komisja w dniu 2 grudnia 2015 roku przedstawiły projekt dyrektywy w sprawie zwalczania terroryzmu. Również dyrektywa przewiduje, że kraje członkowskie Unii Europejskiej będą skutecznie ścigały przestępstwa polegające na podróżowaniu w celach terrorystycznych, ułatwianiu takich podróży, udziału w szkoleniach terrorystycznych, finansowaniu wyjazdu za granicę kraju w celach terrorystycznych i innych czynów związanych z terroryzmem (rozpowszechnianie treści mogących ułatwić popełnienie przestępstwa o charakterze terrorystycznym). Nowa regulacja zawiera wspólną definicję przestępstw o charakterze terrorystycznym nakładając na państwa członkowskie przyjęcie jednolitych i spójnych rozwiązań ułatwiających ściganie tej kategorii przestępczości.

Projekt ustawy nie będzie podlegał notyfikacji zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w *sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych* (Dz. U. z 2002 r. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

<p>Nazwa projektu Projekt ustawy o działaniach antyterrorystycznych</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, we współpracy z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Pan Maciej Wąsik, Sekretarz Stanu w KPRM, Sekretarz Kolegium ds. Służb Specjalnych, we współpracy z Panem Sebastianem Chwałkiem, Podsekretarzem Stanu w MSWiA</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Marcin Kamionek, p.o. Naczelnik Wydz. Prawnego w Departamencie Bezpieczeństwa Narodowego KPRM oraz Mariusz Cichomski, Zastępca Dyrektora Departamentu Porządku Publicznego MSWiA</p>	<p>Data sporządzenia 20.04.2016</p> <p>Źródło: Inne</p> <p>Nr w wykazie prac:</p>
--	---

OCENY SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Intensyfikacja działań terrorystycznych na świecie, w tym w części krajów Europy Zachodniej, transgraniczny charakter zagrożeń terrorystycznych, a także zmienność metod wykorzystywanych przez terrorystów powoduje, że Polska musi posiadać odpowiednie instrumenty służące właściwemu rozpoznawaniu i ocenie zagrożeń oraz skutecznemu zapobieganiu ewentualnym zdarzeniom. Natomiast w przypadku ataku terrorystycznego Polska musi być przygotowana do podjęcia natychmiastowych i adekwatnych środków reagowania, a także usuwania jego skutków. Osiągnięcie tych celów wymaga zapewnienia mechanizmów współpracy wszystkich służb, organów i instytucji zaangażowanych w szeroko rozumiane działania antyterrorystyczne, jak również władz lokalnych, sektora prywatnego, w tym zarządców obiektów szczególnie narażonych na zagrożenia terrorystyczne oraz całego społeczeństwa. Obecnie obowiązujące przepisy w tym zakresie mają charakter rozproszony i nie gwarantują adekwatnych instrumentów prawno-organizacyjnych względem narastających zagrożeń.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Projektowana regulacja ma na celu wzmocnienie polskiego systemu antyterrorystycznego poprzez zintegrowanie działań służb i organów wchodzących w jego skład z jasnym wskazaniem obszarów odpowiedzialności. Regulacja będzie miała również bezpośredni wpływ na szybkość i prawidłowość procesu decyzyjnego na poziomie strategicznym. Wprowadzone przepisy będą wpisywać się w kierunkowe reformy poszczególnych służb i instytucji zmierzające do wzmocnienia możliwości koordynacyjnych i nadzorczych względem realizowanych przez nie zadań. Regulacja przewiduje także wprowadzenie nowych rozwiązań prawnych mających na celu rozszerzenie uprawnień służb w zakresie zwalczania zagrożeń terrorystycznych.

Ustawa wprowadzi powszechnie obowiązujący i dostosowany do wymogów NATO czterostopniowy system stopni alarmowych na wypadek zagrożeń terrorystycznych oraz stopni alarmowych CRP (dotychczasowy system, obowiązujący na podstawie zarządzenia nr 18 Prezesa Rady Ministrów z dnia 2 marca 2016 r. w sprawie wykazu przedsięwzięć i procedur systemu zarządzania kryzysowego obejmował wyłącznie administrację rządową). Z systemem stopni alarmowych powiązany zostanie system udzielania w trybie pilnym niezbędnego wsparcia ze strony Sił Zbrojnych RP w przypadku, jeśli siły i środki Policji okażą się lub mogłyby okazać się niewystarczające do reagowania w przypadku zamachu.

Wśród zmian wprowadzonych w innych ustawach istotne jest w szczególności zdefiniowanie nowych typów przestępstw związanych z działalnością tzw. zagranicznych bojowników, a także zaostrzenie przepisów dotyczących wydalenia z terytorium RP osób nieposiadających polskiego obywatelstwa oraz deanonimizacja osób korzystających z tzw. przedpłaconych kart telefonicznych. Przewidywane jest także rozszerzenie uprawnień służb kontrwywiadowczych poprzez wprowadzenie instytucji prawnej pozwalającej na pozyskiwanie do współpracy osób działających na rzecz innego państwa lub organizacji w kontekście zagrożeń terrorystycznych i szpiegostwa.

Niezwykle istotnym elementem ustawy, uzupełniającym dotychczasowe braki prawno-organizacyjne w tym zakresie, będą regulacje dotyczące rozpoznawania, zapobiegania i wykrywania zagrożeń godzących w bezpieczeństwo istotnych z punktu widzenia ciągłości funkcjonowania państwa, systemów teleinformatycznych organów administracji publicznej lub systemów albo sieci teleinformatycznych wchodzących w skład infrastruktury krytycznej, z przypisaniem w tym zakresie szczegółowych zadań Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Regulacje prawne dotyczące działań antyterrorystycznych obowiązujące w poszczególnych krajach przyjmują różną formę. W niektórych państwach mają postać kompleksowych ustaw w całości poświęconych przedmiotowej tematyce, natomiast w innych kwestia zapobiegania i zwalczania terroryzmu uregulowana została w rozproszonych aktach prawnych.

Należy jednak zaznaczyć, że wzrost poziomu zagrożenia terrorystycznego obserwowany w ostatnim okresie w szczególności w państwach Europy Zachodniej, czego przykład stanowią zamachy we Francji i Belgii, skutkuje podejmowaniem zarówno przez poszczególne państwa, jak i gremia oraz organizacje międzynarodowe, których członkiem jest Polska, starań zmierzających do zmiany przepisów, w celu wzmocnienia możliwości rozpoznawania, przeciwdziałania i zwalczania ewentualnych zagrożeń o charakterze terrorystycznym.

W Republice Francuskiej ustawę antyterrorystyczną uchwalono w 2006 r. Wskazano w niej między innymi na potrzebę wykorzystywania nowoczesnych i zastrzonych metod walki z terroryzmem oraz współpracy wszelkich organów państwa w sprawie pozyskiwania wiedzy i informacji, jako głównych czynników sprzyjających przewycięzaniu potencjalnych zagrożeń terrorystycznych. W ostatnim okresie dokonano ponadto modyfikacji definicji przestępstwa terrorystycznego – obecnie aktem terrorystycznym we Francji jest nie tylko popełnienie, ale także przygotowanie do popełnienia przestępstwa terrorystycznego poprzez m.in. posiadanie niebezpiecznych przedmiotów lub substancji, prowadzenie szkoleń zakresu sztuk walki bądź produkcji materiałów i ładunków wybuchowych, uczestniczenie w dyskusjach internetowych na tematy związane z realizacją terrorystycznych zamiarów czy nawet sam fakt przebywania w strefie działań ugrupowań terrorystycznych. Ograniczono także swobodę przemieszczania się osób planujących odbycie podróży za granicę, której celem jest uczestnictwo w działaniach terrorystycznych, a także wyjazd do strefy objętej walkami ugrupowań terrorystycznych, czego skutkiem może być stworzenie zagrożenia dla bezpieczeństwa publicznego w przypadku powrotu tych osób do Francji. W powyższej sytuacji minister spraw wewnętrznych ma prawo wydać w stosunku do podejrzanego czasowy zakaz opuszczania terytorium kraju. Wyjazd w tym czasie za granicę, a także próba takiego wyjazdu, sankcjonowane są karą pozbawienia wolności do trzech lat i grzywną w wysokości do 45 000 euro. Ponadto we Francji wprowadzono możliwość wydania wobec obywateli innych państw administracyjnego zakazu wjazdu na terytorium Francji w przypadku, gdy ich obecność stanowiłaby zagrożenie dla bezpieczeństwa państwa.

W Wielkiej Brytanii uchwalono w 2000 r. pierwszą kompleksową regulację dotyczącą przeciwdziałania terroryzmowi (*Terrorism Act 2000*), która zastąpiła wcześniejsze uregulowania tymczasowe, odnoszące się przede wszystkim do Irlandii Północnej. Nowszym uregulowaniem prawnym usprawniającym zwalczanie terroryzmu w Wielkiej Brytanii, jest ustawa antyterrorystyczna z 2006 r. (*Terrorism Act 2006*). Jej najważniejszymi postanowieniami są regulacje dotyczące penalizacji nowych przestępstw o charakterze terrorystycznym, w szczególności odnoszących się do: pośredniego zachęcania i podżegania do terroryzmu (jako metody realizowania celów, a nie do konkretnego ataku), planowania przygotowania ataku, szkolenia terrorystów (organizowania i uczestnictwa), dystrybuowania publikacji o charakterze terrorystycznym i udziału w organizacjach terrorystycznych. W kontekście rozwiązań przewidzianych w projektowanej ustawie wskazać należy w szczególności na przyjętą w ww. akcie prawnym możliwość zastosowania tymczasowego aresztowania bez przedstawienia zarzutów na okres do 28 dni w przypadku uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa o charakterze terrorystycznym.

W 2008 r. weszła w życie ustawa (*Counter-Terrorism Act*) rozszerzająca uprawnienia służb w zakresie dostępu i wymiany informacji w celu przeciwdziałania terroryzmowi wprowadzająca nowe rozwiązania dotyczące zatrzymania i przesłuchania osób podejrzewanych o popełnienie przestępstwa o charakterze terrorystycznym, a także przyznająca nowe uprawnienia w zakresie przeciwdziałania finansowaniu terroryzmu. Ponadto w 2015 r. weszła w życie kolejna ustawa regulująca omawianą dziedzinę (*Counter-Terrorism and Security Act*), która wprowadza m.in. rozwiązania mające na celu przeciwdziałanie działaniom tak zwanych zagranicznych bojowników, którzy podejmują podróż za granicę w celach terrorystycznych, następnie zaś powracają do Wielkiej Brytanii.

W Republice Federalnej Niemiec ustawą z 2015 r. (*Gesetz zur Verlängerung der Befristung von Vorschriften nach den Terrorismusbekämpfungsgesetzen*) przedłużone zostało o kolejne pięć lat obowiązywanie pakietu ustaw antyterrorystycznych uchwalonych po zamachach terrorystycznych w Nowym Jorku w 2001 r. Ustawa przyznaje służbom uprawnienia w zakresie do danych i informacji przetwarzanych przez przewoźników lotniczych, banki oraz przedsiębiorców telekomunikacyjnych.

Na Słowacji w 2015 r. przyjęto pakiet ustaw antyterrorystycznych zwiększających uprawnienia policji, służb i wymiaru sprawiedliwości, między innymi poprzez umożliwienie zatrzymania przez policję osoby podejrzewanej o terroryzm na 96 godzin, także osadzenia takiej osoby w areszcie śledczym do 5 lat na mocy postanowienia sądu.

Na poziomie regulacji Unii Europejskiej brak jest obecnie przepisów bezwzględnie wiążących, które normowałyby niniejszą problematykę, niemniej jednak należy wskazać, że do problematyki zagrożeń o charakterze terrorystycznym odnosi się *decyzja ramowa Rady 2002/475/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie zwalczania terroryzmu* (Dz. U. UE L, Nr 164, poz. 3) oraz *decyzja ramowa Rady 2008/919/WSiSW z dnia 28 listopada 2008 r. zmieniająca Decyzję*

ramową Radę 2002/475/WSiSW z 13 czerwca 2002 r. w sprawie zwalczania terroryzmu (Dz. U. UE L Nr 330, poz. 21).

Ponadto należy wskazać, że Parlament Europejski i Komisja w dniu 2 grudnia 2015 roku przedstawiły projekt dyrektywy w sprawie zwalczania terroryzmu. Projekt dyrektywy przewiduje, że kraje członkowskie Unii Europejskiej będą skutecznie ścigały przestępstwa polegające na podróżowaniu w celach terrorystycznych, ułatwianiu takich podróży, udziału w szkoleniach terrorystycznych, finansowaniu wyjazdu za granicę kraju w celach terrorystycznych i innych czynów związanych z terroryzmem (rozpowszechnianie treści mogących ułatwić popełnienie przestępstwa o charakterze terrorystycznym). Projekt zawiera wspólną definicję przestępstw o charakterze terrorystycznym nakładając na państwa członkowskie przyjęcie jednolitych i spójnych rozwiązań ułatwiających ściganie tej kategorii przestępczości.

Z kolei w ramach systemu prawnego Rady Europy przyjęta została Konwencja Rady Europy o Zapobieganiu Terroryzmowi z dnia 16 maja 2005 r. Protokół dodatkowy do ww. Konwencji z dnia 19 maja 2015 r. nakłada na Państwa-Strony obowiązek penalizacji niektórych czynów związanych z działalnością tzw. zagranicznych bojowników terrorystycznych, którzy podejmują podróż zagraniczną w celu dołączenia do organizacji terrorystycznej.

Natomiast zakładana w projekcie ustawy o działaniach antyterrorystycznych deanonimizacja przedpłaconych kart telefonicznych nie jest rozwiązaniem nowym w krajach europejskich. Wprawdzie zróżnicowany pozostaje system rejestracji kart, jednak wspólna jest jego istota polegająca na umożliwieniu zidentyfikowania danych właściciela karty. Należy zaznaczyć, że proponowane rozwiązania nie wpłyną negatywnie na korzystanie z tzw. doładowań karty. Ograniczenia w zakresie możliwości nabycia kart przedpłaconych w punktach obsługowych operatorów telekomunikacyjnych istnieją m.in. w Niemczech, Wielkiej Brytanii, Hiszpanii, Bułgarii czy na Węgrzech. Rozważane jest wprowadzenie obowiązku rejestracji kart *pre-paid* na Słowenii i w Chorwacji.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Prezydent RP			W zakresie usprawnienia procedury udzielania wsparcia Policji ze strony Sił Zbrojnych RP poprzez skrócenie procesu decyzyjnego, przy zagwarantowaniu Prezydentowi RP możliwości wpływu na niego.
Prezes Rady Ministrów			W zakresie wprowadzenia powszechnie obowiązującego systemu stopni alarmowych powiązanego z procedurą udzielania wsparcia Policji ze strony Sił Zbrojnych RP.
Organy i instytucje wchodzące w skład polskiego systemu antyterrorystycznego: Prokurator Generalny, Policja, minister właściwy do spraw wewnętrznych, minister koordynator służb specjalnych, Straż Graniczna, Biuro Ochrony Rządu, Żandarmeria Wojskowa, Siły Zbrojne RP, Służba Kontrwywiadu Wojskowego, Służba Wywiadu Wojskowego, Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Służba Celna, Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej, Agencja Wywiadu, Rządowe Centrum Bezpieczeństwa			Wprowadzenie dodatkowych procedur, zadań lub uprawnień.
Centralne Biuro Antykorupcyjne			Wprowadzenie dodatkowych procedur i uprawnień.

<p>Właściciele, posiadacze samoistni i zależni obiektów, instalacji i urządzeń w umieszczonych w wykazie obiektów, instalacji i urządzeń szczególnie zagrożonych zdarzeniem o charakterze terrorystycznym prowadzonym przez Szefa ABW.</p>	<p>Brak możliwości oszacowania ze względu na zależność umieszczenia w wykazie od bieżącego rodzaju i poziomu zagrożeń terrorystycznych – wykaz ma dopiero powstać.</p> <p>W wykazie będzie można umieścić w szczególności: obiekty, instalacje i urządzenia będące elementami infrastruktury krytycznej, o których mowa w art. 3 pkt 2 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym; obiekty podlegające obowiązkowej ochronie na podstawie ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia; obiekty, instalacje i urządzenia infrastruktury administracji publicznej; obiekty, instalacje i urządzenia infrastruktury transportowej; obiekty użyteczności publicznej, takie jak miejsca kultu religijnego, centra handlowe, obiekty artystyczno-rozrywkowe, sportowo-rekreacyjne, konferencyjno-szkoleniowe i świadczące usługi hotelarskie; obiekty wykorzystywane przy przeprowadzaniu imprez masowych, o których mowa w ustawie z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych; inne publicznie dostępne miejsca i obiekty, jeżeli z uwagi na liczbę przebywających w</p>		<p>Konieczność sporządzenia i aktualizacji planów ochrony oraz współdziałania z właściwymi organami celem minimalizowania zagrożeń terrorystycznych.</p>
--	---	--	--

	nich osób istnieje niebezpieczeństwo wystąpienia w nich zdarzenia o charakterze terrorystycznym.		
Organy administracji rządowej (inne niż wymienione powyżej) i samorządowej.	Wojewodowie – 16; organy samorządowe: w powiatach (314 powiatów ziemskich i 66 grodzkich – miast, na prawach powiatu), w gminy (2478 gmin); inne organy administracji publicznej – w zależności od rodzaju zagrożeń i bieżąco definiowanych potencjalnych celów zamach w terrorystycznych.		Współpraca w Szefem ABW w zakresie opracowywania wykazu obiektów, instalacji i urzędzeń szczególnie zagrożonych zdarzeniem o charakterze terrorystycznym.
Minister właściwy do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa; minister właściwy do spraw administracji; minister właściwy do spraw finansów publicznych; minister właściwy do spraw zagranicznych; minister właściwy do spraw informatyzacji; minister właściwy do spraw infrastruktury; minister właściwy do spraw gospodarki; minister właściwy do spraw energii; ministra minister właściwy spraw transportu; minister właściwy do spraw środowiska; minister właściwy do spraw zdrowia; minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego; Minister Sprawiedliwości; Minister Obrony Narodowej; Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców; Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej; Prezes Urzędu Lotnictwa Cywilnego; Prezes Państwowej Agencji Atomistyki; Prezes			W zakresie neodpłatnego udostępniania danych Szefowi ABW zgromadzonych w rejestrach i ewidencjach.

Zakładu Ubezpieczeń Społecznych; Komisja Nadzoru Finansowego; Główny Geodeta Kraju; jednostki samorządu terytorialnego — oraz jednostki organizacyjne im podległe lub przez nie nadzorowane.			
Podmioty wykonujące czynności bankowe: banki komercyjne, bank państwowy, banki spółdzielcze, oddziały instytucji kredytowych, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe.	Blisko 700 podmiotów	Dane Komisji Nadzoru Finansowego	W zakresie udzielenia informacji
Domy maklerskie i oddziały domów maklerskich z innych krajów	Okolo 70 podmiotów	Dane Komisji Nadzoru Finansowego	W zakresie udzielenia informacji
Towarzystwa ubezpieczeń na życie oraz oddziały towarzystw ubezpieczeń na życie z innych krajów	Okolo 30 podmiotów	Dane Komisji Nadzoru Finansowego	W zakresie udzielenia informacji
Towarzystwa funduszy inwestycyjnych	Okolo 50 podmiotów	Dane Komisji Nadzoru Finansowego	W zakresie udzielenia informacji
Podmioty oferujące usługi płatnicze, oddziały i agencje instytucji płatniczych	Odpowiednio 1419, 893 oraz 6939	Dane Komisji Nadzoru Finansowego	W zakresie udzielenia informacji
Przedsiębiorcy telekomunikacyjni	Okolo 15 usługodawców	Na podstawie analizy rynku ofert	Wprowadzenie dodatkowych procedur i zadań.
Zarządcy systemów teleinformatycznych organów administracji publicznej lub systemów albo sieci teleinformatycznych objętych jednolitym wykazem obiektów, instalacji, urządzeń i usług wchodzących w skład infrastruktury krytycznej, a także systemów teleinformatycznych posiadaczy samoistnych i zależnych obiektów, instalacji lub urządzeń infrastruktury krytycznej, o których mowa w art. 5b ust. 7 pkt 1 i 4 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym			W zakresie realizacji przez ABW działań związanych z rozpoznawaniem, zapobieganiem i wykrywaniem zagrożeń godzących w bezpieczeństwo zarządzanych przez nich systemów.
Powszechność obowiązywania rozwiązań przyjętych w ustawie skutkować będzie potencjalnie na wszystkich obywateli RP, jak i pozostałe osoby przebywające w Polsce (w sytuacji znalezienia się w miejscu zamachu terrorystycznego, w			

zakresie rejestracji przedpłaconych kart telefonicznych).

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt został przygotowany w ramach Międzyresortowego Zespołu ds. Zagrożeń Terrorystycznych utworzonego na podstawie Zarządzenia nr 162 Prezesa Rady Ministrów z dnia 25 października 2006 r. W skład Zespołu, oprócz przewodniczącego – ministra właściwego ds. wewnętrznych, wchodzi jako zastępcy przewodniczącego: Minister Spraw Zagranicznych, Minister Finansów, Minister Obrony Narodowej, Minister Sprawiedliwości oraz minister – Członek Rady Ministrów właściwy do spraw koordynowania działalności służb specjalnych, jeżeli został wyznaczony przez Prezesa Rady Ministrów. Pozostałymi członkami Zespołu są Sekretarz lub Podsekretarz Stanu w MSWiA, Sekretarz Kolegium ds. Służb Specjalnych, Szef Obrony Cywilnej Kraju, Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szef Agencji Wywiadu, Szef Biura Ochrony Rządu, Komendant Główny Policji, Komendant Główny Straży Granicznej, Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej, Szef Służby Wywiadu Wojskowego, Szef Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej, Szef Sztabu Generalnego Wojska Polskiego, Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej, Generalny Inspektor Informacji Finansowej, Szef Służby Celnej, Dyrektor Rządowego Centrum Bezpieczeństwa. Do udziału w spotkaniach zapraszany jest również Szef Biura Bezpieczeństwa Narodowego, a także przedstawiciel Prokuratury Generalnej. W ramach Zespołu jego członkowie zgłaszali propozycje obszarów, które mogłyby zostać objęte regulacją. Przeprowadzone konsultacje pozwoliły pozyskać szerokie spektrum opinii i stanowisk w sprawie zasadności opracowania przyszłej kompleksowej regulacji ustawowej, jej zakresu przedmiotowego i podmiotowego oraz szczegółowych propozycji rozwiązań proceduralnych.

Na dalszym etapie prace nad projektem ustawy były prowadzone w ramach *Zespołu Zadaniowego do opracowania założeń kompleksowej regulacji dotyczącej problematyki rozpoznawania, przeciwdziałania i zwalczania zagrożeń o charakterze terrorystycznym* powołanego w ramach Międzyresortowego Zespołu ds. Zagrożeń Terrorystycznych. W efekcie opracowane zostały kierunkowe propozycje zapisów przyszłej ustawy, które zostały przyjęte na posiedzeniu Międzyresortowego Zespołu ds. Zagrożeń Terrorystycznych w dniu 24 marca 2016.

Z uwagi na celowość pilnego przyjęcia przygotowywanej regulacji w związku z intensyfikacją działań terrorystycznych na świecie, w tym w części krajów Europy Zachodniej, a także potrzebą zapewnienia bezpieczeństwa planowanych w lipcu 2016 r. wydarzeń o międzynarodowym charakterze, tj. Światowych Dni Młodzieży i Wizyty w Polsce Ojca Świętego Franciszka oraz Szczytu Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego przyjęto szczególny tryb procedowania projektu.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]												
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)	
Dochody ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Wydatki ogółem	7	91,9	94,2	23,6	19,6	19,6	22,6	20,6	20,6	19,6	19,6	358,9	
budżet państwa	7	91,9	94,2	23,6	19,6	19,6	22,6	20,6	20,6	19,6	19,6	358,9	
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Saldo ogółem	-7	-91,9	94,2	-23,6	-19,6	-19,6	-22,6	-20,6	-20,6	-19,6	-19,6	-358,9	
budżet państwa	-7	-91,9	94,2	-23,6	-19,6	-19,6	-22,6	-20,6	-20,6	-19,6	-19,6	-358,9	
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													

Źródła finansowania

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń

W celu realizacji zadań nałożonych na ABW, w tym w szczególności w kontekście wykrywania, zapobiegania i reagowania na incydenty w cyberprzestrzeni Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego dokona zamówień na usługi i dostawy sprzętu technicznego, informatycznego oraz oprogramowania, celem wyposażenia serwerowni oraz budowy systemu informatycznego dla Centrum Antyterrorystycznego oraz modernizacji systemu ICT CERT.GOV.PL.

	<p>Szacunkowe koszty tych działań oscylują w wysokości 55 mln zł. Ponadto Szef ABW podejmie działania inwestycyjne obejmujące adaptację pomieszczeń na budowę serwerowni wraz z zastosowaniem nowoczesnych technologii minimalizujących ulot i podnoszących bezpieczeństwo obiektu. Koszt budowy serwerowni oszacowano na kwotę 139 mln zł.</p> <p>Art. 11 a ust 1 projektowanej ustawy nakłada na ABW zadania które wymagają głębokiej modernizacji Zintegrowanego Systemu Monitoringu, którego koszt budowy dla Centrali i Delegatur ABW oszacowano na kwotę 15 mln zł.</p> <p>Szef ABW zapewni obsługę etatową i wyszkoli 150 funkcjonariuszy ABW. Zakłada się, że średnie uposażenia funkcjonariusza zajmującego się cyberprzestępczością będzie wynosiło 12 tys. zł. miesięcznie. Łączny koszt wzrostu uposażeń wyniesie 145 mln zł. i przełoży się docelowo na wzrost mnożnika kwoty bazowej do poziomu 3,76 z 3,6 obecnie. Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego uruchomi we współpracy z uczelnią publiczną studia z zakresu cyberprzestępczości których koszt oszacowano na poziomie 5 mln zł.</p> <p>Projektowana ustawa o działaniach antyterrorystycznych może mieć również wpływ na koszty prowadzenia działalności przez część przedsiębiorców telekomunikacyjnych w związku z wprowadzeniem obowiązku rejestracyjnego tzw. kart przedpłaconych. Jednak ze względu na różną specyfikę i sposób funkcjonowania przedsiębiorców telekomunikacyjnych świadczących usługi w zakresie dystrybucji tak zwanych kart przedpłaconych, na obecnym etapie nie jest możliwe dokładne oszacowanie skutków finansowych wejścia w życie regulacji.</p>
--	--

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa	nd	nd	nd	nd	nd	nd	nd
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	nd	nd	nd	nd	nd	nd	nd
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	nd	nd	nd	nd	nd	nd	nd
	(dodaj/usuń)							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Projektowane rozwiązanie dotyczące deanonimizacji tzw. przedpłaconych kart telefonicznych wiązać się będzie z koniecznością podjęcia przez przedsiębiorców telekomunikacyjnych działań mających na celu dostosowanie sposobu świadczenia przez nich usług w ww. zakresie do postanowień ustawy, w tym w szczególności w zakresie rejestracji danych użytkowników.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Projektowane rozwiązanie dotyczące deanonimizacji tzw. przedpłaconych kart telefonicznych wiązać się będzie z koniecznością podjęcia przez przedsiębiorców telekomunikacyjnych działań mających na celu dostosowanie sposobu świadczenia przez nich usług w ww. zakresie do postanowień ustawy, w tym w szczególności w zakresie rejestracji danych użytkowników.						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Nowe rozwiązania przyjęte w projekcie ustawy przyczynią się do zwiększenia poziomu bezpieczeństwa obywateli RP oraz pozostałych osób przebywających na terytorium RP.						
	(dodaj/usuń)							
Niemierzalne	(dodaj/usuń)							
	(dodaj/usuń)							
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń								

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☒ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☒ zwiększenie liczby dokumentów ☒ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy

Komentarz:

Ustawa wprowadza nowe procedury oraz nowe obowiązki o charakterze informacyjnym i rejestracyjnym. Natomiast przyspieszy proces decyzyjny w przypadku wystąpienia zamachu terrorystycznego w Polsce.

9. Wpływ na rynek pracy

Brak wpływu

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
--	--	---

Omówienie wpływu

Nie przewiduje się wpływu projektowanej ustawy na w/w obszary.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Wejście w życie projektowanej ustawy przewiduje się na dzień 1 czerwca 2016 r. Rozpoczęcie funkcjonowania w porządku prawnym wprowadzonych ustawą rozwiązań w ww. terminie zapewni niezbędne narzędzia legislacyjne pozwalające zwiększyć poziom zabezpieczenia planowanych w Polsce w lipcu br. wydarzeń o znaczeniu międzynarodowym – Szczytu Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego w Warszawie oraz Światowych Dni Młodzieży i Wizyty Ojca Świętego Franciszka.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Po dwóch latach od rozpoczęcia obowiązywania regulacji planowane jest przeprowadzenie oceny *ex post* na podstawie opinii służb organów i instytucji realizujących działania w zakresie zapobiegania, przygotowania i reagowania na zagrożenia terrorystycznych, których dotyczy przedmiotowa ustawa. W ramach analizy pod uwagę zostanie wzięta zarówno ocena skuteczności wprowadzanych instrumentów prawnych, jak i ich adekwatność względem zagrożeń o charakterze terrorystycznym. W analizie uwzględnione zostaną również wnioski z ćwiczeń antyterrorystycznych prowadzonych z wykorzystaniem przepisów niniejszej regulacji.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Brak załącznika.

